

STUDENTENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESI

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
10 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Oīdes lauk. 4, dz. 4. Tālr. 24065. Runas stundas: svētdienās no
11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 2.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petittrindīpu + 5% sludinājumu nodoklis.

№ 227.

Piektdien, 1935. g. 15. novembrī

XIV. ak. g.

E. Eisbergs.

Ceļā uz jaunu patiesību.

Tā vieta zem saules, kas piešķirta Latvijai, ir iegūta ar cīņām un nostiprināta ar darbu. Laiks, kas pār šiem notikumiem klājas, ir rada mūžībai; un prāva, ko latvieši uzsāka par savām tiesībām, par savu zemi, par vietu zem saules, par brīvību un goda pilnu skaņu savam vārdam, ir viena no ilgākām. Tā beigusies ar mūsu spidošu uzvaru, un par paliekamu zīmi šai uzvarai mēs esam cēlušī piemiņas zīmes savos svētītās zemes visos novados, un šodien tā stalti paceļas arī mūsu vecās galvas piisētas vidū.

Ilgās cīņas un prāvošanās par savu zemi un viņas neatkarību ir radījuši no latvieša cīņas varoni un darba varoni. Ja mēs ticam tam, ka mūsu pašu, tāpat cilvēces vēsture ir brīnumu virkne, ko padarījušas varonīgas tautas un varonīgi cilvēki, tad nebūs lieki arī šai svinību brīdī atgādināt mūsu jaunatnei viņas slaveno pagātņi. Ja mūsu vēstures gājieni nu ir bijuši, kas karjiem likuši mainīties ar miera dienām, tad saprotams, ka mums ir bijis jābūt lieliem kā kara laukā, tā arī darbos tēvijas labā. Šie vecie uzskati un tai sekojošā darbība ir palīdzējuši uzcelt mūsu brīvvalsti. Kāpēc lai mēs būtu pretējās domās par tās uzturēšanu un pasargāšanu? Un redzamā zīme mūsu brīvībai ir celta ar tiešu nolūku, lai palīdzētu atmodināt un uzturēt dzīvu varonības garu mūsu jaunatnē. Tur gan nav vārdos ierakstīts, bet ikviens mēs zinām, ka visa bagātība un materiālā vara nevar aizkavēt kādas tautas bojā iešanu, ja viņai nav varonīga gara un kvēlas ticības. Tai dienā Latvijas likteņi būs izšķirti uz ilgiem laikiem, kad būs nomiris Lāčplēša gars un zudusi ticība savai tautai. Un Latvijas karogs, kas no cīņas karoga ir pārvērties par uzvaras un miera karogu, kas šai dienā atraisījies un vistaltāki plīvo, ir tas, kam uz visiem laikiem būs pulcēt ap sevi tautas dēlus tēvijai esot briesmās, tāpat miera dzīvi dzīvojot.

Būsim tik sapratīgi un beigsim reiz brīnīties par to, kas ir noticis mūsu valstī pirms gada, lai galu galā kādam neienāktu prātā arī Latviju un mūs pašus uzskatīt par brīnumu. Mūsu vēsture tak nepazīst nekādus brīnumus, un viss, kas viņā ir, nav nācis negaidīts un neaicināts, bet ir senu sapņu un gribas piepildījums. Liels laikmets mūsu tautas dzīvē ir iestājies tāpēc, ka viņā dzīvo lieli vīri, un, dzīvodami vienā laikā ar tiem, būdami ar tiem sakaros, mēs paši topam lielāki un cildenāki. Un pagājušā gada notikumus, kas likuši pamatu jaunai nākotnei, arī daudzi apšaubīja, bet visā klusībā tauta tos bija jau sen iecerējusi; tad nāca vīrs, visstiprākais no latviešu vidus, kas jau pirmais bija latviešu rītausmu sarudzējis, un visu ieceres kala īstenībā. Tas dod mums drošības sajūtu, ka mēs dzīvosim, jo tautas zaļojošais koks spējis spēcīgas atvases dzīt, kas tam dod zaļojošu kuplumu un vareību.

Ceļš uz jauno patiesību iziet un aiziet no domām par tautu un par valsti. Nu ir pienācis laiks, lai mēs saprastu, ka katrs atsevišķi ņemts mēs neesam sevišķi liela lieta, un jaunā valsts nav tāpēc radīta, lai katru atsevišķi aplaimotu un sagādātu tam pēc iespējas vairāk ērtību. Viņa ir morālisks un ētisks jēdziens, kas paceļ mūs cēlumā. Tā nav tikai valdīšanas sistēma, bet arī domāša-

G. Šķilters.

Senlatvju kareivji.

Universitātes aicinājums.

S. g. 28. septembrī universitātesmīlestība stipra arī akadēmiskajā jaunajā svētku zālē noturētos gada svētkos noskaidrojās, ka jaunā zāle izdevusies labi arī akustikas ziņā. Mūzikas lietpratēji atrod, ka, apgādājot to ar labām modernām un tehniski pilnīgām koncertērgelēm, kādu līdz šim vēl Rīgā nav, tā izvērstos par pilnīgāko koncertzāli mūsu metropolē, ar ko rastos iespēja šeit kultivēt visāda veida nopietnu mūziku.

Dziesmu un mūzikas mīlestība ir gan viena no raksturīgākām un augsti vērtējamām latviešu īpašībām. Cetru studentu koru sekmīgā darbība universitātē un ārpus tās, kā arī nodoms nodibināt studentu simfonisko orķestri liecina, ka šī mūzikas

nas sistēma, kurā mēs augam un atīstāmies. Aplams un atmetams ir jēdziens, kas valsti uzskatīja par iedzīvošanās objektu un kultivēja no tās izrietošo mācību, ka vieniem te ir paradīze un otriem elle. Jaunais režīms māca neticēt «laimei» zemes virsū bez darba. Jaunajai patiesībai nekalpos tie, kas iet čukstēdami un bailīgi apkārt skatīdamies, kam priekšā rēgojas bezcerību klajums, tāpēc ka viss vairs nav likumos ietverts un nācijai liktenus nerada ar balsošanu. Gribas nedrošība pieder pagātnei, un tagadnes spožo dienas gaismu ierauga viss latviskais. Kas tēvijas vārdā uz priekšu būs gājis, tas jutīsies stiprs, jo būs tīrs bijis. Tā ir reliģiska ticība savai tautai un zemei, kas mūs pēc laika atkal savedusi kopā un padarījuši par draugiem. Tās saites ir viegli saraujamas, kas vieno kapēju nozieguma pastrādātājus, bet kas cīņās gājuši kopējas ticības labad, paliek draugi arī nāvē. Vecās pasaules ēka turējās uz ticības absolūtājam; tas ietekmēja reliģiju, politiku, literatūru, mākslas un zinības. Arī mūsu valsts ēkas pamatu gara būtība izriet no senām un svētām tradīcijām — lai nu latviskums top par šo absolūto, kas nav vilis mirušās paaudzes un nevils arī mūs.

Šeit ir ceļu sākumi jaunajai patiesībai, kas lai top par evaņģeliju arī mūsu akadēmiskajai paaudzei, kas šajos Brīvības svētkos kā vienmēr domā par Latvijas mūžības gājumu.

jaunatnē. Tā visiem spēkiem atbalstāma kā ikviens kultūras darbības izpaudums. Jaunās latviešu inteliģences audzināšana studiju laikā nevar aprobežoties tikai ar zinātnisko un aroda apmācību, bet harmoniski jāveido arī daiļuma izjūta, mākslas izpratne un gaume.

Šie motīvi pamudinājuši universitāti ķerties pie ērgļu iebūves jaunajā aulā.

Jaunās aulas celšanu izdevās nobeigt tikai pateicoties 15. maija valdības lielai pretimnākšanai valsts kultūrālām vajadzībām. Bet kultūras veicināšana nevar būt tikai valsts un valdības uzdevums. Ne mazākā mērā tas ir pašas sabiedrības pienākums. Ipatnējais raksturs, kāds piemīt nodomam apgādāt universitātei ar koncertērgelēm, ar ko zinātnes templis būtu pielairots arī kalpošanas mākslai un dota iespēja jaunatnē stiprināt un audzināt augstākās kultūrās dzīves tieksmes, šķiet tieši piemērots sabiedrības atsaucībai. Vērā ņemot lielo labvēlību un simpatijas, kādas atkārtoti apliecinājuši sabiedrība augstskolai, Latv. universitāte iedrošinās griezties pie sabiedrības, it īpaši pie tās saimnieciskām, tirdzniecības un rūpniecības aprindām, kam universitāte audzina nākamos darbiniekus, pie akadēmisko organizāciju locekļiem un pie augstskolas absolventiem, kam palikusi mīļā piemiņa Alma mater, ar laipnu aicinājumu atbalstīt ar ziedojumiem, cik tas katram pa spēkam, cēlo nodomu. Universitāte cer šādā ceļā nodibināt vēl ciešākas saites zinātnes, mākslas un sabiedrības starpā, sekojot lielajam 15. maija vienošanās principam.

Jaunās aulas plašums, ja izdosies sprausto mērķi realizēt, atļaus ziedotājiem pavadīt kopā mākslas baudā skaistus brīžus un lielāko ziedotāju vārdi, kas uz visiem laikiem būs atzīmēti viņu darinājumā, mācīs arī nākamām paaudzēm kopt un veicināt kultūru.

Ziedojumi nododami Latvijas universitātes saimniecības padomes kasē, Baznīcas ielā 5 ikdienas no plkst. 10—14 (sestdienās līdz plkst. 12) vai iemaksājami pasta tekošajā rēķinā Nr. 4577.

Latvijas universitātes rektors.

Miris prof. K. Rončevskis.

7. oktobrī plkst. 10 rītā savā dzīvoklī miris prof. Konstantīns Rončevskis — universitātes un mākslas akadēmijas profesors, arhitektūras zinātņu goda doktors.

Viņš jau ilgāku laiku slimoja ar sirdi, tek stāvoklis nebija kritisks. Vēl pirms divām nedēļām R. nolāsija pēdējo priekšlasījumu augstskolā. To darot, viņš tik stipri piepūlējās, ka uznāca ļoti nopietna sirdslēkme. Rončevskis ar šo lēkmi mocījās 26 stundas. Tas galīgi izsmēlīs viņa spēkus, un pēdējās divi nedēļas viņš nav varējis ne ēst, ne gulēt, bet visu laiku sēdējis krēslā. Kollēģam prof. Rončevska nāve nākusi negaidot, jo ar savu neparasti lielo gribas spēku un dzīves prieku, viņš nekad citiem savas ciešanas nav izrādījis.

Nelaiķis prof. Rončevskis pēc tautības bija polis. Dzimis Pēterpilī, 1875. g. 13. janvārī. Studējis Rīgas politehniskajā institūtā arhitektūras fakultātē un Maskavas mākslas akadēmijā. Mākslas zināšanas papildinājis, studējams arī Minchenē un Parīzē. Jau 1899. g. ievēlēts par mākslas vēstures docentu, bet 1903. g. par adjunkta profesoru Rīgas politehniskajā institūtā. No 1917.—1918. g. bijis ordinārais profesors tai pašā institūtā. Bijis arī mākslas un arhitektūras vēstures ordin. profesors Maskavas tehniskajā augstskolā un Maskavas politehniskajā institūtā. 1921. g. viņš ievēlēts par Latvijas mākslas akadēmijas profesoru un Latvijas universitātes ārstata profesoru. Arhitektūras doktora gradu ieguvis 1925. g. Krakovas mākslas akadēmijā. 1927. g. ievēlēts par Vācijās archeoloģiskā institūta korespondējošo locekli, bet 1932. g. par šī institūta biedru. S. g. janvārī, profesora Rončevska 60 gadu dzimšanas dienu atzīmējot, universitāte ievēlēja viņu par goda doktoru.

Nelaiķis daudzkārt aicināts atgriezties savā tēvzemē Polijā, bet viņš piedāvājumus arvien atraidījis un turpinājis savu darbu Rīgā. Viņš bija nevien iecienīts mācības spēks mākslas akadēmijā un universitātes arhitektūras fakultātē, bet strādāja arī daudz citu darbu — sarakstījis vairākus zinātniskus darbus par arhitektūras jautājumiem un radīja daudz mākslas darbus. Starp citu viņa radīts ir Krišjāņa Barona krūšu tēls universitātes vecajā aulā. Vairāki viņa darbi novietoti Rīgas pilsētas un tāpat Valsts mākslas muzejā, Latvijas konservatorijā, Nacionālajā operā.

Studenti atbalsta aviāciju.

Universitātes studentu padomes prezidijs uzaicina visu studentu organizācijas aktīvi atbalstīt aviāciju, piedaloties 18. nov. ziedojumu vākšanā.

Foto studija
Rūdolfs Balodis
Rīgā, Baznīcas ielā № 2
Elizabet-s ielas stūrī, tālr. 30242
Turpat „FOTOMA” atsevišķais kabinets,
kurā katrs pats sevi var uzņemt.

Unamuno — mūsdienu gudrais.

Savā literatūras studijā Zenta Mauriņa šogad aplūko tagadnes lielos dzīves apliecinātājus. Pirmās divas lekcijas veltītas spāņietim Miguelam de Unamuno. Unamuno darbība literatūras laukā un sabiedriskajā dzīvē ļoti daudzpusīga. Galvenais, ko Unamuno prasa no cilvēkiem un saviem varoņiem, ir aktivitāte un patiesīgums. Katra jaunā lieta jāsauc jaunā vārdā, un tas jādara atklāti un skaļi. To Unamuno ievēro arī savā personīgajā dzīvē un tāpēc dzīvo kā trimdnieks ārpus Spānijas.

Unamuno ir visspāņiskākais spāņietis — viņa debess ir spāņiska, viņa Dievs ir spāņietis Don-Kichots, pat pirmās radīšanas dienas gaisma viņam ir spāņiska gaisma.

Unamuno nepazīst labvēlīgu humoru, ne arī franču vēso ironiju, kas saskata cilvēka niecību. Viņš rīkojas kā ar soģa pātagu ar sarkasmu un satīru. Viņa darbi esot «publikas gara masētāji», kas arī nostājas pret cilvēkiem, kas ir gulētāji, pret cilvēku nožēlojamību, smieklīgo lepošanos, sīkumainību un dumjību. Mums svešs ir šis Unamuno agresīvais tonis un emfatiskā pieeja.

Spāņieši ir nevaldāmi un patvaļīgi individuālisti. Unamuno darbos redzam visu literatūras žanru sajaukumu. Viņš neatzīst sistēmu un nicina tos, kas visu drib definēt, jo vārda nosaukšana vēl neliecina par noslēpuma atmiņšanu.

Unamuno darbus varētu apzīmēt par psiholoģiskiem un filozofiskiem dialogiem. Dialogu formā redzam zināmu Sōkrata ietekmi. Unamuno dod tikai romāna skeletu, viņa cilvēki ir izrauti no dabas, bez ģeogrāfiskiem, chronoloģiskiem, vietas un laika sakariem. It kā milzīgā tukšnesī sastopas divi cilvēku gari, kas risina konfliktu savā starpā. Mēs varam iemīļot Unamuno domas un idejas, bet ne viņa cilvēkus, jo tie ir tikai gara sistēmas, autora ideju paudēji.

Vīrišķīgākā Unamuno grāmata ir «Abels Saņčes». Šajā Unamuno risinā naida problēmu. Viņš pazīst divējādu naidu: atzīstamo un apkaļojamo. Pirmais dzimst no mīlestības, otrs no skaudības. Pirmais naidis ir mīlas izpausme, kad mīļotais ir jāizstāvē pat ar zobenu un kaut vai līdz smieklīgamam. Otrs naidis ir kā spītība, kas pieļip, izķēmo, un nav dziedināma.

Grāmata «Abels Saņčes» varētu apzīmēt par «grāmatu par jūtu irracionalitāti» vai par «naida psiholoģiju». Abels Saņčes ir gleznotājs, visu mīļots un panākumu bagāts. Viņam ir draugs Hoakins, kas to nemītīgi nīst, jo tikko Hoakins gūst kādus panākumus — Abels, pats nezinot, viņam tos atņem. Abels pats ir cilvēks, kas neprot ne mīlēt, ne nīst, viņš glezno kā mašīna un ir kā no koka. Viņš atņem arī Hoakina līgavu. Kad Abels saslimst, Hoakins pēc iekšējas cīņas tomēr glāb viņam dzīvību, jo viņš saprot un zina, ka viņam nav šķekādas tiesības nīst. Hoakins grib mīlot drauga dēlu, jo nevar mīlot viņu pašu. Viņš to pieņem par savu asistentu, bet jauneklīs visur pārsēj savu skolotāju, tā radīdams jaunu sarūgtinājumu. Hoakins nav arī labs ārsts, jo viņš nīst. Pat te Saņčes viņu pārsēj, jo viņa gleznotās ģimenes dzīvo arī tad, kad Hoakina ārstētais slimnieks miris. Naidīgo ģimeņu bērni apprecas, bet naidis ir sīkstis vēl trešā paaudzē. Hoakins nevar piedot, ka mazmeitiņa vecitēvu Abelu mīlo vairāk kā viņu.

Jo bībeles Kainā ir zināms liels, jo Kains izgāz savu naidu, tad Hoakins nemodina simpatijas. Hoakina nav spēka, viņš neprot dzīvot, jo nevar dzīvot tas, kas nespēj piedot.

Lielu garu klātbūte.

Mēs dzīvojam laikmetā, kas gan diskutē lielus jautājumus: par mūžīgo mieru, atbrūnošanos, šķiru izlīdzināšanos u. t. t., bet faktiski sabiedrība dzīvo ļoti sīku interešu dzīvi, un mūsu praktiskie centieni nesniedz nekā augstāk par debesīm. Skalbes skaistajā pasākā par Ziemeļmeitu. Lielī gari šai sīko interešu laikmetā ir retas tukšas oazes, uz kurām izslāpis tiecas mūsu gars. Bet brītiņš viņu sabiedrībā atlīdzina garās izmisuma un dvēseles tukšuma stundas un dēsta jaunu ticību dzīvei un nākotnei. Un īpaši mūsu jaunatnei vajaga daudz šādas ticības, lai nenostigtu šaurā prakticisma pruvos, bet sasniegtu bērnu dienu skaistos ideālus.

Lielī gari nedzīvo tikai savā miesā un asinīs, bet tie dzīvo arī pēc savas miesīgās eksistences beigšanās pasaulē telpā gadu simteņus un tūkstošus. Tāpēc nemeklēsim šo garu iespaidu tikai viņu runā, acu skatā, vai rokas spiedienā, bet meklēsim to arī daudzās citās viņu pēdās un viņu darbu rezultātos.

Kad pašķirstu savas dzīves lappuses, tad redzu, ka mazturīgā lauku zēna pirmais dziļākais pārdzīvojums ir kāda grāmata, ko pārnesa no tuvēnā tirgus mana krustmāte kā atziņību par izmācīšanos lasīt un pirmiem pakalpojumiem mājas gaitās. Aiz grāmatu trūkuma biju jau izlasījis bibliu un citas garīgās grāmatas, pirmo lasāmo grāmatu un mācītāja, pie pārklaušināšanas dāvinātās grāmatas, bet neviena vēl nebija dzi-

Dulce et decorum est pro Patria mori

Uz cīņas galvu liku
Sargāt savu tēviju

Par Latviju kritušie studenti.

Emils Ausmanis
Jānis Brenšmidts
Aleksandrs Brože
Eliazars Freidbergs
Alfons Graudiņš
Rudolfs Grinbergs
Nikolajs Grundmanis
Andrejs Kampars
Olģerts Kiršentāls

Jānis Miglavs
Pēteris Malītis
Aleksandrs Ozols
Ansis Pelcs
Kārlis Ritters
Gustavs Skalde
Elza Žiglevic
Oskars Ozoliņš
Paulis Kaktiņš

E. Brencens.

Tautu dēli karā jāja.

Visfilozofiskākā grāmata ir Unamuno labākais darbs «Migla». Ar romāna varoņi don Augusto mēs sastopamies uz ielas, biežā miglā. Tā ir simboliska, kosmiska un psihiska migla. Dzīve ir neaizskatāma, no tās iznīst cilvēks un atkal pazūd melnā miglā. Don Augusto nav dzīves gājējs, bet tikai «garamgājējs». Te izpaužas domas par vientulību un sāpēm. Raksturīgas ir domas par nāvi, cīņa pret «lielo neko». «Migla» autors izsaka arī savu sašutumu par visāda veida diletantiem mākslā un dzīvē.

Unamuno nīst un izsmej visus bailīgos liekulus, šaurumu, pašpeticību, neīstumu. Cilvēka simpātiskākā īpašība ir viņa īstums. Melīgums ir diletanta pazīme. Visraksturīgāk diletantismu iemieso sevī Paparrigopoloss. Viņš principā atzīst tikai vienu valodu, jo ir pārāk stulbs, lai iemācītos kādu citu. Viņš dievinā tikai Spāniju, jo te viņam ir nodrošināta vieta un ordenis. Viņš

atzīst tikai formu, jo viņam nav satura. Viņš pats nespēj radīt, prot tikai rakt un pētīt. Viņš raksta par tādiem rakstniekiem, kas jau sen zuduši, un par tādiem, kas nekā nav rakstījuši, tikai domājuši kautko rakstīt. No kritiku izvilkiem viņš sastāda savus spriedumus un ir lepus, ka nav kļaidonis. Diletantam nav spēju garīgi vērtēt. Viņš var pacelties tikai citus apzogot un pazeminojot un tāpēc mūžīgi baidās pats no apzagšanas.

Ļoti vērtīgas Unamuno filozofiskās esejas «Dzīves traģiskās jūtas». Eseja ir īpatnējs žanrs, ko spēj radīt tikai nobriedis kultūras cilvēks ar plašu apvārksni. Eseja nedrīkst būt kompilācija. Laba eseja rāda paša rakstītāja un aprakstāmā pasaules uzskatu, kas noteikti šķirts. Unamuno esejas ir pilnkanīgas un Spānijai raksturīgas. Tāpat vērtīgs un ļoti īpatnējs raksturojums ir darbs «Don Kichota un

rastā toreizējā valsts valoda — krievu mēle. Cik auksti mazai dvēselei šādā lielā akmeņu pilsētā, to tagad grūti izprast, kur mēs dzīvojam savā valstī, mācāmies savā valodā.

Kāda paziņas piedāvātā kontrmarka novel zēnu Latviešu biedrības teātri. Nicīga bija pirmā luga, ko viņš šeit redzēja, piemērota visvienkāršākās publikas prasībām un gumei. Tā bija Teodora Hāna jūsmīgi gaudīgā «Staburaga meitiņa» ar mūziku, dziesmām, dejām un romantiskām apoteozēm. Taču ne dekorāciju raibums, ne dziesmas vai dejas apbūra zēna dvēseli, bet mūsu slavenās Daces Akmentīņas māksla, kas toreiz atradās savos augstumos. No lielpilsētas aukstās, šaursirdīgās pasaulē tā ieveda atpakaļ istā cilvēcībā, parādīja, cik dziļa un cēla var būt cilvēka dvēsele, īpaši savā kalpošanas un uzpurēšanas ceļā. Ja cilvēks var tik daudz izstarot no sevis, tad ir vērts dzīvot un censties — domāja ilgi pēc tam jaunais skatītājs. Un viņa sirds, kas reiz mitusi šai skaistumā, meklēja par jaunu ceļu uz turieni un atrada jaunus, dziļā skaistuma un spēka mirklus nelaiķī Duburā, Aleksandrā Freimanī un citos mūsu toreizējās skatuves vareņajos. Kad Duburs kā Šeiloks «Venecijas tirgonis» trina savu dunci, lai izgrieztu mārciņu gaļas no sava pretinieka krūtīm, tad tā nebija vis tagadējo politisko pretinieku instinktu brāzma, bet tas bija atrisinājums gadusimteņu un tūkstošu vēsturiskām mokām un nicināšanai, ko pacietusi šī tauta. Kā jānāk vētrai, lai iztīrītu pārtveicēto, piedūmākojošo, vai leodus žņaugos saistīto dabu, tā Šeiloka

Edvarts Tūters.

Tev, jaunais, gaišais laiks...

Nu vecais naidis ir rimis,
Gars vienots visus sauc.
Kas šķita dzelmē grimis,
Tas augšam celties trauc.
Smej visiem saule acis:
Ir uzveikts sīvais malds.
Kā pali salauz taci,
Tā kūšā prieks nu saids...
Ne darbs vairs smags, ne dzīve;
Sēj arājs atkal drošs.
Ik pilsēts atplaukst brīvē,
Kā ziedu pušķis košs...
Nu vienoti ir visi;
Ir viens par visiem nu.
Ir jodu uguns dzisus,
Sveic saule rītausā.
Kā cirulītim dziedot;
Deg krūtīs man kāds zaigs...
Es nāku sirdī ziedot
Tev, jaunais, gaišais laiks!

Edvarts Tūters.

Klībai meitenei.

Klībai meitene,
Neskumsti daudz.
Daiļums tev cits ir,
Dzīvot kas sauc:
Glāstošas acis,
Dvēsele liega...
Balss kā ziedsmarža,
Medaini viegla.
Neskumsti, meitene,
Neskumsti daudz,
Uzticies sapņiem,
Kas tevi sauc...
Sapņi to neviļ,
Kas viņus glabā;
Ziema kad dabā —
Krāšņi tie plaukst.

Sančo dzīve». Don Kichots autoram ir cilvēku cilvēks, visvientuļākais un visvīrišķīgākais.

Runājot par sievieti Unamuno izšķir 3 tipus: tīro, izsāpnoto sievietes ideālu, Dulcīniju, sievieti māti un sievieti māsu.

Pēc Unamuno domām mīlas dēļ rodas viss heroisms, skaistākie ideāli, domu celtnes. Mīla sakņojas nemirstības alkā. Sieviete ir tā, kas jāapsargā, jo viņa ir nevarīgāka un tā, kas jāpielūdz, jo viņa ir uguns ieddedzinātāja. Garīgu augļus nes tikai nelaimīga mīlestība un visaugstāko spēku tā saasniedz, kad viņa nevar izpausties.

Pilnīgs vīrietis vēl nav pilnīgs cilvēks. Dievs ir vīrietis un sodītājs. Lai būtu pilnība, tam blakus jānotāda sieviete māte, kas piedod un mīl. Skaists tēls «Migla» ir don Augusto māte, kas domājam ir Unamuno paša mātes attēls.

Māsas glorifikāciju atrodam romānā «Krustmāte Tūla». Tā ir sieviete ar nopietnu seju, skumjām acīm, kaislīga, fanātiska piekarioties un atgrūzot. Tā pieder pie sievietēm, kas domā. Tūla upurēdamās kopj savas mirušās māsas ģimeni un lepni atraida kādreiz ilgoto mīlestību. Viņa ziedoja neprasidama «kas no tā tiks?». Unamuno ir pret amerikānisko utilitārismu, viņš atzīst vērtīgu varoņību un piešķir tai diženumu. Pēc Unamuno domām cilvēku-dzīvnieku, kas nonāvē savu brāli var glābt tikai sieviete-māsa.

Visos darbos Unamuno runā par nāvi. (Noveļu krājums «Nāves spoguļis»). Viņš iet kā ar aizdedzinātu Herkulesa vāli un raksta ar uguni uz melna fona. Tā ir cīņa pret nāvi, cīņa pret nakti un reizē kaislīgs dzīves apliecinājums. O. T.

vētrām jāiztīra un jāatjauno cilvēka dvēsele. Svēta naida un izlīdzināšanās uzliesmojumā veselām tautām dažkārt jāsauga un par jaunu jāpauglo pašuzturēšanās instinkts. Tāpat arī ne grāmatas vai toreizējā apkārtējā dzīve, bet tas pats Duburs savā «Narcisā» man atklāja cilvēku nclames un sāpju patieso lielumu, ka es kādu laiku gāju līdz draudzīgu kopējiem pie slimniekiem, mīrējiem, un citiem dzīves piemeklētiem, raudzīdams tos mierināt un iepriecināt. Bet Aleksandra Freimaņa sugestējot šā cīņa ar muizniecību lugā «Zeme» un viņa rādītais ceļš uz jauno agrariekārtu nevien mani, bet dažu labu izsargāja no neauglīgām pārmērībām tai skaistuma, bet arī upuru pilnā cīņu laikā ap 1905. gadu.

Ja lielu garu — izpildītāju un autoru klātbūte skatuves mākslā kā ar dzelzs roku sagrābj klausītāju un vēlākajā dzīvē neatlaidīgi brīdina un stunda viņu zināmā virzienā, tad ir arī mākslas lauks, kas daudz maigāki skar cilvēka dvēseli. Tā ir glezniecība un skulptūra, kur daudzkārt arī ļoti skaidri sajūtam liela gara klātbūti un vareno iespaidu. Šo rindīgu rakstītājs ne reizi nespēj atgriezties atpakaļ no Vakareiropas, lai nepamestu lielu vai mazu likumu un neiegrieztos Dresdenē, kurās pinakotēkā glabājas dievu svaidītā Rafaela Sancio «Sikstus Madonna». Un kāpjot pār sliegsni mazajā stūrīstībā, kur viņa pati izstādīta it kā uz altāra paaugstinājuma šī glezna, solī jau paši paliek klusāki, norimst skatītāju čalas, un galvas noliecas godbijībā. Bet kad paraugās to daudzos skatītāju acīs un sejas izteiksmē,

Jānis Ātrens. Pārdomas.

(Piezīmes par dzīvi Cūrihē).

Ir pagājis ilgāks laiks, kopš esmu prom no dzimtenes. Ir ļoti savādi, kad piepēši jāpārtrauc parastās darba gaitas un jādodas vienam tālā, svešā pasaulē. Paliek baigi, un sirdī ceļas nemiens — kā būs, kā nebūs? Tas jāpārdzīvo katram, šis ceļojuma drudzis, vai nu lielākā vai mazākā mērā; to arī pavairo gala mērķa bieži neskaidrās kontūras. Pats ceļojums paiet vienā steigā, lai ievērotu nosprausto programmu, un tad nevar daudz nodoties savu iekšējo izjūtu analīzei. Tie laiki, kad ceļojumi vilkā mēnešiem, ir sen aizmirsti. Mūsu rīcībā ir tikai vairs stundas; arī dažādo pasaules daļu sasniegšanai ar tām pietiek. Šādā ceļojumā tad tikai īsti labi izjūt mūsu XX. g. s. milzīgo steigu un, salīdzinot ar vēsturiskiem faktiem, ir jāpabrīnās, cik viegli tagad cilvēks var pārvietoties un cik samērā daudziem tas ir iespējams.

Jaunā vietā jauni iespaidi, jauna darbības sfaira, jauna apkārtnē, jauni, bet sveši cilvēki blakus. Šādos apstākļos drīzi vien tu, cilvēks, nonāc pie vientulības sajūtas. Kaut viss apkārt trauc savu noteiktu, pārdomātu, apzinātu un pat apgārtu gaitu, kas savā varenumā aizrauj sev līdz, tomēr vientulības sajūta neizbēdz, bet ar laiku vēl pastiprinās. Tu esi visur viens, viss jāuzņem sevī, un tur tas arī paliek. Kaut šī jūtība nav visai patikama, tad tomēr tai ir ļoti svētīga nozīme — cilvēks spiests reiz izkontrolēt sevi, savas atziņas, savas zināšanas. Laiku pa laikam izrādās, ka tas ir ļoti vajadzīgs, un tad pat saprotami kļūst pagājušo gadu simteņu apustūli, kas sava gara rūdišanai devās tukšneša vientulībā. Tas ir sevis slīpēšanas laiks, atpūta un nopietna strādāšana vienā laikā. Kaut izklašanās neticami, tomēr tas tā ir.

Un vēl kaut kas. Tāpat kā gleznu nedrīkst aplūkot tuvumā, bet pareizās jūtības un vērtējuma gūšanai jāatrod zināms attālums, tāpat arī dzimtenes mīlestība īsti atplaukst dzīvojot svešumā, plašajā pasaulē. Pašu mājās domu starpības un personīgie motīvi bieži vien aizēno visu pārējo. Tālumā, satiekot arī ienaidnieku, esi priecīgs, jo — tas tak ir latvietis. Tālumā dzimtenes vārdam ir pavisam cita nozīme — ir sāpīgi, ja tās vārdu nepazīst, vēl sāpīgāk, ja pret to izturas ar ienaidu un

kas ka ekstazē sastinguši pilda mīksto solus gar sienām, tad atklājas ainas, kas pašas par sevi mākslinieka ota vai kinooperatora kameras vērtas. Citā seļā spulgo it kā atsvaidzinājuma prieks, otrā bezgalīgas ilgas pēc skaidribas, atkal citās acīs mirdz asaras par savu cilvēcīgo nevainību u. t. jpr.

Arī celtnē un arhitektonikā var dvest lielu garu tuvumu un runāt uz cilvēku gandrīz kā grāmata. Lai nemam, piem., svētlaimīgā Vasilija baznīcu Maskavā un Ķelnes vai Milanas domus to īpatnējā skaistumā un pretstatā. Pirmās Maskavā šķiet pareizticības tipisks iemiesojums ar tās zemu nospiesto cilvēka pašvaldību reliģiskajā laukā, kas tāpat spīž pie zemes kā šīs slīpās veltes, bet ir tikpat raiba un lokana kā šīs baznīcas bezgalīgi vijīgās formas, tikpat saldi tvecojoša un mulsinoša, kā tās spilgtā krāsu spektrs. Turpretim pieminētie Vakareiropas domi, vai tie neraksturo pašapziņas pilno un uzvarošo Rietumu katolicismu, kas tur ķēniņus gūstā, un spīž tos iet basām kājām uz Kanosu. Un ja ir brīži, kur arī modernais cilvēks meklē svētumu tieši baznīcā un domā tam drīzāk piebiedroties, tad pamats tam slīpās nevien priesteru vārdos un ērģeļu skaņās, bet arī dievnamu arhitektonikā, kas atsvābina garu no aprobežotām dimenzijām un dod tam citu lidojumu kā paša kamarīti.

Tā gara sugestija, kas mīt grāmatās, jo taustāmi izjūtama kad nonākam krātuvēs, kur sienas no grīdas līdz griestiem aizņemtas grāmatu

Valdības aicinājums.

Ministru kabinets silti apsveic Latvijas universitātes vadības aicinājumu mūsu sabiedrībai ziedot līdzekļus koncertērgļu iegādei universitātes jaunajai aulai, ar ko rastos iespēja kultivēt augstskolas sienās nopietnu mūziku. Valdība saskata šai universitātes aicinājumā jaunu ceļu, kā ciešā un draudzīgā sadarbībā ar sabiedrību mūsu mācības iestādēs varētu sevi nodrošināt bagātīgiem zinātnes un mākslas līdzekļiem, un tādēļ aicina atsaucīgus ziedotājus atbalstīt mūsu Alma Mater, atvieglinot viņai iespēju visdrīzāk piepildīt savu svētīgo un cildeno nodomu. No sa-

vas puses veicinot un atbalstot šo apsveicamo pasākumu, valdība nolēmusi, ka līdzekļu sagādāšanā ministru kabinets piedalās ar latu pret latu, t. i. ka katrai sabiedrības ziedotai summā valdība dod atbilstošu pretvērtību līdzīgā summā, līdz minētam mērķim būs savākti Ls 30.000.—.

Tādēļ būsim vienoti un atsaucīgi šai gaišajā un pateicīgajā darbā, ko zppēmusies veikt mūsu Latvijas universitāte!

K. Ulmanis,
ministru prezidents.

iztulko iekšējās dzīves notikumus tendenciozi, bet ir liels prieks, kad kādreiz mūsu mazā dzimtene var būt par priekšzīmi, pat lielākām valstīm. Šķiet, ka katram būtu ilgāki jāatrodas vienam svešumā, lai tas paliktu par karstu savas tēvzemes mīlotāju un aizstāvi; droši vien tas nāktu pie atziņas, ka atgriežoties dzimtajā zeme, vēl vairāk un nopietnāk jāziedo savi spēki un zināšanas vispārības labā, aizmiršot savas sīkās personīgās vajadzības.

Jau garām ejot minēju «mazā dzimtene». Patiešām, neievērojot pieaugošo satiksmes ātrumu, zeme ir liela, un tajā pazūd mūsu mazais zemes stūrītis ar tā tautu, ar valodu. Arī pabraukājot pa svešām zemēm, redzot lielās pilsētas, modernus satiksmes ceļus, izkoptās saimniecības, attīstīto rūpniecību, pašu mājas arvien paliek mazākas, tālākas, pelēkākas un it kā nenozīmīgākas. Un tomēr, turpat blakus, turot acis vaļā, redzami spilgti piemēri, kas liecina, ka arī mazām tautām ir

liela nozīme cilvēces kultūras darbā. Kā labs piemērs ir Šveice. Tā ir 2/3 tik liela kā mūsu zeme, tai nav pašai savu izejvielu rūpniecību, lielas zemes platības stāv neauglīgas un ir mūžīgā sniega klājs, un tomēr šī zeme var uzturēt vairāk kā divi tik ļaūzi ar dzīves prasību līmeni turpat trīs reiz tik augstu kā pie mums. Ievērojami kapitāli šeit uzkrājušies, un tie ieguldīti ražīgos pasākumos visās pasaules malās. Nopietns, godīgs un apgārtots darbs, centība un taupība spēj arī mazu tautu padarīt par lielu un ievērojamu. Neredzamās dzimtenes saītes top stiprākas un nesaraujamākas; mums ir visas tās pašas dotības — arī mūsu tautai jātop līdzvērtīga. Vai to piedzīvosim — ir grūts jautājums. Bet nevajaga katru reizi prasīt sava darba augļus. Vai nav tomēr svarīgāki, ja ir darbības mērķis strādāt dzimtenes labā, veidot tās labklājību un gādāt, lai arī nākamās paaudzes ietu to pašu ceļu un sasniegtu vēl nesasniegto.

D.L.K. KEISTOTIS

Kalpokas.

Ķeļstauts.

— Vācijas izdevniecības pārdzīvo lielu krīzi. 1934. g. kopējie gada apgrozījumi no 800 miljonu marķu noslīdējuši uz 366 milj., bet nepārdoto grāmatu skaits pieaudzis līdz 35 proc.

— Amerikā lētā izdevumā iznākusi Helēnas Hent Džeksones romāns «Romona». 50 gadu laikā šī grāmata vēl nav zaudējusi popularitāti amerikāņu lasītājam publikā. Tās popularitāti pielīdzina «Krusttēva Toma būdai», kaut tajā nav aprakstīti nēģeri, bet Kalifornijas sarkanādainie.

— Parīzē vienā laikā iznākušas divu advokātu grāmatas: 1) Anri Torresa grāmata traktē «Justīcijas cildenumu un verdzību» un 2) Moriss Garsons sakopojis dažādu advokātu slavenākās «Aizstāvēšanas runas».

— Zaks Benvils, jaunais franču akadēmijas loceklis, kas palika slavens ar plašo darbu «Francijas vēsture», tagad no-beidz jaunu darbu: «Diktatori».

— Jozefa Keseļa jaunais romāns «Nomaldijusies lode» nupat iznācis. Autors pazīstams arī latviešu lasītājam publikai. Romāna priekšvārdā autors stāsta, ka vasarā aizbraucis uz Spāniju atpūsties un aizmirsties no literatūras, bet... nokļuvis pašā revolūcijas mutulī, kas devis materiālus jaunai grāmatai. Pēc Keseļa domām rakstniekiem esot daudz mazāka iespēja būt brīviem no visa kā kurās katras citas profesijas darbiniekiem.

— Andre Demezonss, kas populārs kļuva ar savām grāmatām par dabu un dzīvniekiem, tagad grib gūt popularitāti ar krimināla rakstura romāniem.

Studentu virtuve

I. nodaļa bez apkalpošanas
no pl. 12—17 un 19—22

Vērmaņa dārzā

II. nodaļa ar apkalpošanu
no pl. 12—22

Studentu virtuves nodaļa universitātes vecā ēkā

Svētdienās no pl. 17—24

PĒCPUSDIENAS TEĶA

Konservu un skārda preču fabrikas LITOGRAFIJA SKĀRDAM

Telegr. adr. Tšchaika-Rīgā
Pasta kaste 325

Tāl. { Direkcija 92492
Fabr. pār. 93218
Kantoris 92592

Arnolds Serensens

Rīgā, Tērbatas ielā № 75

pilniem plauktiem vai skapjiem. Arī te tāpat kā «Sikstus Madonnas» tuvumā soli paliek it kā gausāki, godbijīgāki, vārdi apskst. Ko var ikdienišķs mirstīgais pateikt tādu, kas cienīgi atbalsotos telpās, kur valda pasaules lielākie gari? Un ja šādās telpās ir arī galdi lasīšanai un tu vari katrā laikā sēsties pie tiem un dabūt no grāmatas lappusēm sarunāties ar katru autoru, tad tev liekas, ka visas tavas vajadzības būtu piepildītas un tu būtu apgādāts ar visu, ko vien var iedomāties. Tev aizmirstas, ka tev mugurā ir nodriskāts svārkis, par kuru citā atklātā vietā neuzticīgi vērstos uz tevi apkārtējo skati, aizmirstas, ka kājās cauri zābaki, bet ārā list lietūs, ka kabatā vairs tikai dažas vara monētas, bet vakariņu vēl neesi gādājis; ka mājā tavā istabīgā garaiņus var redzēt gaisā, bet saimnieks aprīli vairs nekurina; tev ir silti, un tu jūties svētlaimīgs savu izredzēto garu sabiedrībā.

Īpatnējs un neatvairāmi dziļš ir tas iespaids, ko saņemam lielu garu atdusas vietā — pie viņu kapa. Ne velti ticīgais muhamedānis krāj gadu desmitus graši pie graša, lai tiktu reiz savā dzīvē Mekā, pie sava pravieša kapa; pareizticīgais krievu zemnieks vizēm kājās mēnešiem pavada ceļā uz savu svēto dusas vietām vai arī uz Kristus kapa vietu, bet budists traucas uz Ceilonu, kur glabājas ievērojamākās Budas relikvijas. Savā laikā avīzēs lasījām ziņas par iespaidu, kāds bijis, kad Dienvidāfrikas muhamedāniskiem malajiešiem pirmo reizi atlauts ap-

meklēt Meku. Tas bijis sajūsmas vilnis, kā kad pirmie krusta karotāji sēdināti uz viduslaiku galerām, lai zēģelētu atkarot svēto pilsētu. Tas bez šaubām uz gadu desmitiem pildīs šo brūno pusvergu dzīvi, kas pārējā dzīvē pazīst tikai smago kulija un stūmēja darba nastu.

Kad Francija svinēja savas nacionālās varones Zannas D'Ark 500 gadu piemiņas svētkus, modernā, kultūrālā Francija gatavojās uz šo gadījumu ar visdziļāko nopietnību, un laužu miljoni plūda uz Zannas piemiņas vietām, kaut gan sen jau garām svēto leģendu laikmets. Un kāpēc arī nē? Lai leģenda paliek leģenda, bet Francijai bija svarīgs tas jaunais tautas spars un enerģijas savilņojums, kuru sniedza šis pārdzīvojums.

Jau tuvojoties Invalidu domam, Napoleona dusas vietai Parīzē, šīs celtnes kolosālās dimenzijas un saulē mirdzošais kupols liekas pils no «Tūkstots un vienas nakts», kādu var uzburt savam vadonim tikai tāda tauta, kas viņā visu atradusi un gatava arī savukārt atdot viņam visu savu spēku un skaistumu. Bet, ieejot iekšā, lielā vadona nemirstīgo pulku karogu ģirlandes visapkārt viņa kapa urnai runā to pašu. Tās runā par laužu miljoniem, kas uz viņa sauciemu plūduši viņam līdz uz Ēģiptes tukšnešu smiltīm, uz Krievijas sniega laukiem, uz bīstamajām Alpu nokārēm, aizmirzdam mājas, bērņus, mīerīgu dzīvi un labklājību. Un demokrātiskais franču strādnieks runā vēl šodien par «notre l'empereur» kā par dievišķu parādī-

bu, kura spēks un iniciatīva izplatās vēl uz tagadējām un turpmākām paaudzēm.

Bet ir klusākas kapenes, kas izplata tomēr ne mazāk valdzinošā spēka uz tiem, kas nonāk to ēnā. Skaistajā dziesmu un mūzikas pilsētā Vinē atrodas lielā skaņu ģēnija Bethoveņa dusas vieta. Bija liegs ziedoņa vakars, kad nonācu pie tās. Pa tumšajām lapām pēdējie vakara saules stari nīrbēja uz kapa un pieminekļa, it kā atveidodami to bezgalīgo skaņu mirdzumu un kustību, kuru pasaulei devis lielais maestro. Bet dienvidus vējš zaros likās spēlējām, nemirstīgo vakara dziesmu: «Svētā nakts, ak izlej tu debess mieru sirsniņā». Un kad dienvidu zemes tumšās debesis iekvēlojās miljardi zvaigžņu, klusuma simfonijai šķitu cauri atskanam otru vēl diženāko B. himnu «Tā debess izteic Visuvarēno godu».

Dzīvu lielu garu iespaids uz savu apkārtni daudzreiz nav tik viegli vārdos ietverams, bet tas it kā izstāro no visas cilvēka būtes, viņa uzstāšanās un gaitas. Kā līdzīgu piemēru atceros savu augstskolas skolotāju starpā Maskavas universitātes profesoru, Krievijas pirmās Valsts domes priekšsēdētāju Muromcevu. Jau viņa parādīšanās, gaita, veids, kā viņš apsēdās un pārlaida skatu pār klātesošiem, apbūra nevien jaunos studentus, bet arī pašu profesoru kolleģiju dažādu biedrību sēdēs un apulcēs, kurās viņš ieradās. Bet šī uzstāšanās nebija pozēšana, nebija iepriekš aprēķināta, bet pilnīgi brīva un dabīga. Tā bija ti-

Edv. Jansons.

Latvijas ezeru salas kā dabas rezervāti.

(Autoreferāts pēc priekšlasījuma L. ūniv. bot. dārza draugu biedrībā.)

No Latvijas ezeru salām Usmas ezera Moricsala bij dabas rezervāts jau pirms pasaules kara. Tā atradās Rīgas dabas pētnieku biedrības pārziņā, bet, nodibinoties Latvijas valstij, pārgāja Izglītības ministrijas vispārējās daļas pārziņā. Latvijas patstāvības laikā izsludinātas par dabas pieminekļiem, sākot ar 1922., vēl vairākas ezeru salas, un patlaban šādu salu — dabas pieminekļu skaits ir: Kurzemē 3 ezeros 3 salas ar kopējo platību 101,19 ha, Vidzemē 9 ezeros 27 salas ar 58,26 ha un Latgalē 5 ezeros 23 salas ar 55,15 ha, kopā 17 ezeros 53 salas ar kopējo platību 214,60 ha. Lielākā no šīm salām ir Moricsala (79—89 ha, atkarībā no ūdens līmeņa ezerā), sīkākās būs gan dažas sāļņās Zvirgzdienes ezerā Ludzas tuvumā un Ežu ezerā pie Bukmuižas. Salas izsludinātas par dabas pieminekļiem, pamatojoties uz Mežsargsdzības likumu, kurā ir attiecīgs pants. Tās gandrīz visas atrodas Zemkopības ministrijas (tieši mežu departamenta) pārziņā.

Par Moricsalu prof. K.R. Kupfers un asist. H. Skuja publicējuši monografiju vācu valodā Rīgas dabas pētnieku biedrības darbos: «Die Natur-schonstätte Moritzholm, eine geobotanische Studie», un «Die Algenflora der Insel Moritzholm», 1931; studijas kopsavilkumi izdoti arī latviski. Prof. Kupfers šai salā izšķīr 26 veģetācijas tipus, kuŗos sastopamas 404 sugas ziedaugu un paparžveidīgo augu, kas ir apm. 2/3 no visa šo augu sugu skaita mūsu florā. Ievērojot to faktu, ka savvaļā atstāts zemes gabals mūsu klimata joslā aizaug galu galā ar mežu kā mūsu augu sabiedrību gala studiju (klimaksu), un ka Moricsalā platlapju koki (oļoli, liepas, oši u. c.) ir stipri reprezentēti, un sastāda arī sabiedrību, prof. Kupfers tālāk aprāda, ka platlapju meži mūsu apgabalā agrāk būs gan ieņēmuši lielāko daļu tagad jau uzartās zemes. Aļģu florā asist. Skuja atradis dažas zinātnei pavisam jaunas sugas un jaunu ģinti.

(Še varam piezīmēt, ka šis fakts par mežu kā par mūsu augu valsts gala sabiedrību liecina, cik dziļi pēc savas iecerēs fundēta mūsu dabiskajos apstākļos mežu dienu ideja un ka viņas praktiskajam iemīsojumam — tiem kociņiem, ko šais dienās stādām gar ceļiem, pie sabiedriskajām ēkām, parkos u. c. mūsu daba visu dod, lai tie tiešām varētu augt lieli.)

Pārējās ezeru salas, kas gandrīz visas pagājušajā vasarā apbraukātas, lai iepazītos ar to dabu, ievērojami papildina Moricsalā vērojamo veģetācijas tipu skaitu. Tā te var vērot, piem., egļu tīraudzi (Istras ezera Lielajā salā) ar nātrām uz zaķkāpostiem kā lakstaugiem apakšā, bērzu birzi ar nērbuļiem (Ciriša ezera Kalnu salā), oša tīraudzi (Ciriša ezera Ošu salā), lazdāju ar lakstaugiem Dentaria bulbifera un Sanicula europaea apakšaudzē u. c. vairāk vai mazāk stabilas augu sabiedrības. Bet vērojama arī augu sabiedrību veidošanās pati tās dažādajās pakāpēs un šo sabiedrību maiņa (sukcesija).

Salām arī augu ģeografijā nozīme, jo tās atrodas dažados Latvijas novados. Tā Latgales salās redzam augam dzelteno uzpirkstēni (Digitalis ambigua) u. c. tā dēvētos austrumu elements mūsu florā, turpretim Kurzemes salās šo augu tiešām arī nav. Salas ir ar bagātīgu reljefu un dažādiem augsnes apstākļiem, kāpēc še var pētīt augu un to sabiedrību atkarību no augsnes apstākļiem.

Dabas pieminekļiem, kur tikko aprādītāis (augu sabiedrības, to maiņa, augsnes ietekme uz augiem u. c.) vērojams un pētāms, ir nevien teorētiskā, bet arī svarīga praktiska nozīme (piem. mežkopībā).

Lielākās salas var būt arī par putnu rezervātiem kā, piem., Lielā sala Istras ezerā ar savu dzēšu (zivju kārņu) koloniju.

Tā pa dažādiem Latvijas novadiem izkaisītās ezeru salas tiklab katra par sevi resp. katra to grupa par sevi (lielākos ezeros parasti ir vairākas salas), kā arī visas savā kopībā ir vērtīgi mūsu dabas pieminekļi, kur nevien uzglabājas mūsu flora, bet kur pētījama arī daļa tās speciālā problema. Bet tad salas, dabas pieminekļi, ir jāsaudzē arī publikai, kas

tās apmeklē. Istenībā tās nevarētu būt par kādu izpriecā, atpūtas un tml. izbrauciena vietu. Šādi apmeklējumi stipri ietekmē salu pirmatnējību un tā padara tās mazvērtīgākas taisni kā dabas pieminekļus, par ko tām jābūt.

Valodnieka piezīmes.

«Ploškas» vietā ieteicams lietāt vārdu «spulga».

Dauz, dauziens, dauzienmasāza — pareizs vārds.

Avizēs bieži jāuc svešvārdus: «autarkija» — pašpeticība un «autarchija» — patvaldība.

Radiofona vēstītājam nelabs paradums igaunū uzvārdiem pēc franču val. parauga akcentēt galotnes zilbes. Visiem igaunū vārdiem akcents ir uz I. zilbes tāpat kā latviešu, piem., Virgo.

Tādi igaunū un somu īpašvārdi kā Puchks un Lachti rakstāmi ar ch.

Sōkrats (garš «o», bet īss «a»), nevis Sokrats. Zubatjjs, nevis Subatjjs, kā to raksta «Rīts».

Mirstams — kas pēc dabas mirstams; mirstošs — kas patlaban mirst. Tāpat: nedegams skapis — kas nekad nedeg; nedeģošs — kas tagad nedeg.

Vairākas klūdas f. — «ūdeni necaurlai-došs» mētelis, tad jau — «ūdeni cauri nelaižošs», bet arī tas nav pareizi, jo participus ar galotni -ošs darina tikai no nepārējošiem verbiem. Atliek «nemirstams mētelis» kā «nākami laiki».

Ja runā par Puikules pagastu, tad jārunā arī par Puikules staciju.

«Biedrībai nodomāti statūti grozījumi» labāk nekā «biedrībai paredzēti statūti grozījumi».

Nevis «ievadot Japānas jaunu aktivitāti», bet «ievadot jaunu Japānas aktivitāti» — ja adjektīvs nenoteicamajā iespējama tikai tāda vārdu kārtā.

70 gadus vecā Lote Kroja — ja šāda vārdu kārtā, tad var būt tikai noteicamais adjektīvs.

«Tas nenozīme sankciju tūlītēju spēkā stāšanās», nevis «t. n. s. nekavējošu sp. st.»

Gaidīgi ģimji, stāvēja ar gaidīgiem ģimjiem — pareizi.

«10 skrējēji atteicās no skrīšanās», nevis «uzdeva».

Dažreiz nākas citēt kāda autora vārdus, aizrādot uz kādu vietu viņa darbā. Tad piem., raksta: skat., (domāts «skatāts») Kalniņš «Matematika». Tas nav pareizi. Var rakstīt vai nu «skat., Kalniņa «Matematikā» tur un tur, vai arī «skat., par ko Kalniņš «Matematikā» tur un tur (domāts: par ko Kalniņš raksta «Matematikā» tur un tur). E. G.

Aizkari,

tepiļi, spilveni, mēbeļdrānas u. t. t. tiek pārdoti un izgatavoti uz pasūtījumu

Mildas Klebachs

mākslas aušanas kursu veikalā

L. ZIRGU IELĀ 7, tālr. 21984

Dzejas nozīme tautas dzīvē.

(«Austruma» vecbiedra P. Buša referāts.)
S. g. 5. novembrī «Austrumā» pulcējās visu vienību locekļi, kur vecbiedrs P. Bušs ar visiem dalījās savās pārdomās par dzejas nozīmi tautas dzīvē.

Citēdams angļu filozofa Reskina vārdus, ka dzīve bez darba ir neauglīga, bet darba dzīve bez mākslas un skaistuma ir dzīvnieciska, referents pārrunā mūsu tautas dziesmu vērtību. Aizrāda, ka tautas dziesmām ir nevien kultūrvēsturiska, bet arī liela mākslas vērtība. Tautas dziesmas ir tēlojumi, bet šais tēlojums ir arī mākslas vērtība, dziļa izjūta. Bez tam tautas dziesmām arī liela audzinātāja nozīme. Tautas dziesmas latviešiem bijušas ētisko normu izteicējas. Bērns, starp dziesmām augdams, ieauga arī šo dziesmu tikumos.

Turpinādams savu referātu, referents pasvītī, ka arī individuāli talanti ietekmē tautas dzīvi. Dzejnieka uzdevums ir izprast dzīvi un visu lietu būtību un tad nākt ar savām atziņām tautai. Nav teikts, ka rakstniekam jātēlo tikai pozitīvais, var tēlot arī negatīvas parādības, cilvēkus ar negatīvu raksturu, bet tad šīs parādības, šie cilvēki jātēlo psiholoģiski motivēti, lai viņu darbība izrietētu no viņu dvēseles struktūras. Par šādiem rakstniekiem referents min Dostojevski un Šekspiru. Šekspirs rāda arī cilvēkus ar negatīvam īpašībām, bet nedalītus, motivētus.

Mākslas uzdevums rādīt visas lietas būtiski — kā visu daļo, tā nedaijo.

Beigās referents atzīst, ka latviešu nacionāli kultūrai ir likts drošs pamats — tautas gara mantas. Mūsu laiku rakstnieku uzdevums ir uz šiem pamatiem radīt jaunus, pilnvērtīgus darbus. Tos latviešiem devuši Rainis, Skalbe un Poruks. Sevišķi referents pasvītīo Raiņa nozīmi mūsu tautai.

Referātam sekoja debātes.

Universitātes rektora pateicība.

Izsaku dziļi izjūtu pateicību iestādēm, organizācijām un presi, visām atsevišķām personām, kas mani apsveikušas manas darbības atceeres dienā, dodamas man jaunus spēkus arī turpmāk kalpot Latvijai, universitātei un zinātnēi.

Prof. J. Auškāps,
universitātes rektors.
Studenti Brīvības pieminekļa atklāšanas svinībās.

Studentu padome aktīvi piedalīties Brīvības pieminekļa atklāšanas svinībās 18. nov. Pie pieminekļa godasardzē nostāties visu studentu organizāciju pārstāvji ar karogiem. Universitātes tradicionālais gājiens valsts svētkos uz Brāļu kapiem šogad notiks 17. nov.

Tirdzniecības un rūpn. P/S.

Ad. Bajārs un b-dri

Virnrūpn. un kant. — Kuŗu ielā 19/21
Vīnu veikals Zī fr. Meierovica bulv. 7.

K. Kurcalts.

Grāmatas.

Pasaku vītne — jaukāko pasaku izlase ar ilustrācijām. Kārtojis prof. L. Bērziņš, izdevusi «Literātūra» Rīgā, 1936. 158 lpp.

Mūžs 1935. gadam grāmatniecībā ir galā, tāpēc jau novēlējumi 1936. gadam. Nākamajam dod vecie savu svētību, lai jaunais kā labietis un īsts bajārs nāktu pār zemēm. Arī nupat minētā grāmata ir tāds novēlējums, kas nems ne no 1935. gada, bet no tiem dārgumu krājumiem, ko tauta un tautas ir atstājušas nākamam laikam. Prof. L. Bērziņa Pasaku vītne ir vīta no mežu un lauku, ūdeņu un debesu, aizsaules un daudzu citu meistarū izstrādājuma, kas var vienot gadu simtus un audzes. Šo Pasaku vītnei lasot liekas, ka labais pārspēs jauno, un cilvēka fantāzija darina zemes un debesu kungam tik daudz daiļuma, ka pat vecajam pasaku ķēniņam vārās katli, lai varētu atjaunoties un vēl dzīvot, vēl reiz izjust jaunību un veselību.

Autors pasakas kārtojis vītne; sācis kārtojumu ar dzīvnieku pasakām. Pasaku vītnes sākumā pasaka par lapsu un vilku, it sevišķi izcelta lapsas viltība un apķēriba, bet ir arī pasaka par to, kā krūze noslicina lapsu. Pēc tam seko pasakas par māju-stoņu attiecībām ar zvēriem. Arī par zalti

vītne raksturīgas pasakas: par šo tematu ir pievienoti Ausekļa, Lautenbacha un Fallija dziedājumi. Pameitas un mātes meitu tikumi ir netikumi minēti 52. lpp., bet 53. lpp. sākas pasaka par droširdīgo zaldātu un raganas šķiltavām. Aiz tām seko pasakas par burvībām un brīnumiem, kur centrā ir ķēniņš ar meitām kā pats lielākais brīnums, ko cenšas sasniegt pat muļķītis un pelnrušķīte. Par ķēniņa meitu glāžu kalnā ievietots vītne Lautenbacha dziedājums. Arī zemkopja labākais draugs gudrais zirgs ie-guvis simpatijas pasakās, par to pasaka un Lautenbacha dziedājums Pasaku vītne. Tad seko pasaka par tiem laikiem, kad Dievs un velns tikai dzīvojuši pasaulē: par Dievu un velnu pievienoti Lautenbacha un Ausekļa dziedājumi. 128. lpp. vēl pasaka par pameitu un īsto meitu. Pēc tam Pasaku vītne pasaka par brīnuma dēlu un arī Lautenbacha dziedājums par viņu. 136. lpp. sākas pasaka par zelta putnu, 139. lpp. Lautenbacha dziedājumu Ceļā no pazemes. Pasaku vītnes beigās ir divi raksti: 1) Lautenbacha-Jūsmaņa Pasaku teicējs; 2) L. Bērziņa Latviešu pasaku teicēji un krājēji.

Pasaku vītnei ilustrējis mākslinieks Linde. Še atzīmējami krāsainie zīmējumi: 1) Madāļa brauc sērst, 2) Brāļi brīnuma sedlos lido uz ķēniņa pili, 3) Muļķīša laiva, 4) Kēniņš lec katlā atjaunoties. Bez tam Pasaku vītnei pievienots prof. P. Šmita, Lercha-Puškaiša, prof. Lautenbacha un Fr. Brīvzemnieka krāsaini attēli.

Stefans Žeromskis

† 1925. 20. XI.

Šī gada novembrī paiet 10 gadi kopš ievērojamā poļu rakstnieka Stefana Žeromska nāves. Žeromskis ir viens no ārzemēs visplašāk pazīstamiem Jaunās Polijas rakstniekiem. Viņa darbi tulkti daudzās valodās; sevišķi viņa romāns «Laudis bez pajumtes», kas latviešu valodā diemžēl gan nav vēl tulko-ts.

Savu literāro darbību Žeromskis sāk ap 1890. gadu. («Laudis bez pajumtes» iznāk 1900. g.) Žeromskis aplūko strādnieku, zemnieku, nabago un apspiesto dzīvi, un ir viņu aizstāvis. No saviem varoņiem Žeromskis prasa pilnīgu ziedošanos idejai, garīgu skaidrību, nesavtību, atsacīšanos no personīgās dzīves un laimes. Asus pārmetumus Žeromskis izsaka poļu bagātai un ārgīgi sek-lajai šlachtai. Vairāk darbos Žeromskis ri-sina grandiozus Polijas atjaunošanas projek-tus, kas uzlabotu zemāko šķiru saimniecisko stāvokli un paceltu tautas kultūrālo un ētisko līmeni.

Žeromskis tomēr ir dziļš pesimists un ne-želīgi rūpīgi un asi skatās īstenībā. Utopi-jas, ko viņš tik meistariski pārliecinādams prot tēlot, izrādās tikai utopijas, kuŗu pret-statā vēl skumjāka liekas īstenība.

Žeromska tēlojums ir naturālists, bet bla-kus tam parādās spilgti romantisma, simbo-lisma un pat dekadentisma elementi.

Slavenais poļu rakstnieks ir īsts patriots

un taisni tāpēc nebaidījās pārmest nepilnī-bas un trūkumus jaunajai Polijas valstij. Veselu sensāciju sacēla viņa darbs «Pava-saņa priekšvakarā», ko poļu patrioti uzjēma kā apvainojumu, bet padomju Krievija kā simpatiju apliecinājumu savai iekārtai. Maldijās abas puses. Žeromskis nebija gri-bējis ne apvainot, ne cildināt, tikai brīdināt jauno valsti neapreibt sajūsmā un neaiz-mirst savus trūkumus, to, ka viņa vēl tālu stāv no tā ideāla, kas ilgajos gadusimteņos bija sapņots un gaidīts.

Par darbu «Vējš no jūras» Žeromskis sa-jēja valsts literātūras prēmiju.

Latviešu valodā ir tulkti 3 Žeromska romāni: Grēka stāsts (1927.), Pavasaja priekšvakarā (1929.) un «Uzticīgā upe» (1931.), bez tā daži stāstiņi un tēlojumi laik-rakstos.

O. T.
«Grāmatu nedēļas» sarīkojumu dēļ noturēja priekšlasījumus universitātes 5. klausītāvā:

1) Doc. A. Freijs — 3. g. 6. novembrī plkst. 19.05 par tematu: «Laba grāmata un 2) prof. P. Ķīkauka — 3. g. 8. novembrī plkst. 17.05 par tematu «Grāmata no grieķu laikiem līdz mūsu dienām».

— Vācījas un Polijas studentu sadarbība. Starp poļu un vācu studentiem panākta vienošanās par zinātnisku un žurnālistisku sadarbību, par studentu un studentu-praktikantu apmaiņu un pabalstīšanu.

Labāk 2 minūtes vēlāk gultā, nekā vienu vakaru bez Chlorodonta!

Polijas augstskolu arodniecības biedrības.

Polijas akadēmiskās jaunatnes dzīvē visizplatītākais studentu organizācijas tips ir tā dēvētās arodniecības zinātņu biedrības, kas vieno visus tos studentus, kas interesējas par noteiktu zinātnes nozari.

Vispār labi attīstītajā un daudzpusīgajā Polijas akadēmiskajā dzīvē ir izveidojušies šādi studentu organizāciju tipi: 1) organizācijas ar skaidri nomanāmu savstarpējās palīdzības raksturu, 2) organizācijas, kas spraudušas par mērķi ideāli audzināt savus biedrus (šādām organizācijām parasti ir politiska nokrāsa), 3) sporta biedrības, 4) arodniecības zinātņu biedrības.

Pēdējās pelna sevišķu ievērošanu, jo tās stāv vistuvāk augstskolas studiju būtībai. Arodniecības zinātņu biedrību uzdevums ir padziļināt studijās iegūtās zināšanas. Tāpēc šīs studentu biedrības ieņem sevišķi svarīgu vietu Polijas akadēmiskajā dzīvē.

Arodniecības zinātņu biedrības uzņem nevien augstskolās esošos studentus, kas šeit meklē savu speciālo zināšanu padziļināšanu, bet arī tādas personas, kas grib šeit papildināt savas citā novadā iegūtās zināšanas.

Arodniecības zinātņu biedrības neprobežo savu darbību ar savu biedru studiju atvieglināšanu vien, bet tās veic arī patstāvīgu zinātnisku darbu un ceļ dienas gaismā dažas īpatnējas idejas un jaunas domas, kas citādi augstskolas katedru aizsardzībā aizietu bojā.

Jaunatnes radošais veidošanas spēks atrod šeit brīvi un droši savu izpausmi zinātniskajā darbībā, un tas viss atvieglo iegūt augstskolas darbā nepieciešamo rutīnu.

Būtu nepareizi, ja no iepriekš minētiem faktiem jau secinātu, ka arodniecības zinātņu biedrības galveno vērību piegriež oriģināliem atklājumiem. Tādā gadījumā šo biedrību darbība iegūtu pseidozinātnisku nokrāsu, bet tas nekad nav noticis. Gluži otrādi, arodniecības zinātņu biedrības, sevišķi filozofijas studiju novadā, nostiprinājušas saviem biedriem metodoloģijas zināšanu pamatus.

Ja mēs apskatām, piem., Polijā diezgan populāro humanitāro zinātņu metodoloģijas problēmu, tad jāsaprot, ka arodniecības zinātņu biedrības apvienotā jaunatne daudz veikusi šīs problēmas sistēmātiskā apstrādāšanā un daudzu šīs problēmas nenoskaidrotu jautājumu apgaismošanā.

Darbība šajās biedrībās norit parasti divos virzienos. Biedrību mērķis ir vienkārt — sniegt savstarpēju palīdzību attiecīgā zinātnes novada pētniecības darbā, otrkārt — veicināt un padziļināt savu biedru zinātnisko interesi un proti, noskaidrojot referātos, diskusiju sanāksmēs, lekcijās uz patstāvīgi iegūto atziņu pamata līdz šim maz apskatītās problēmas.

Lai apmierinātu pašpalīdzības prasības zinātnes studiju gaitā, arodniecības zinātņu biedrības izdod priekšlasījumu atreferējumus, rokas grāmatas, svarīgāko jautājumu apskatus, organizē priekšlasījumus, referātus, ko notur biedrības locekļi vai viesi; bez tam sarīko diskusiju sanāksmes, kurās debatē par aktuālām problēmām, vārdu sakot: arodniecības zinātņu biedrības pieliek visas pūles, lai atvieglotu saviem biedriem studiju gaitu. Neatkarīgi no tā šīs biedrības veic patstāvīgu zinātnisku darbu. Arodniecības zinātņu biedrības cenšas pamodināt akadēmiskajā jaunatnē istu, neliekuļotu zinātnisku

interesi. Tāpēc nav brīnums, ka arodniecības zinātņu biedrības ieguvušas vispārīgu sabiedrības labvēlību arī akadēmiskās iestādēs un augstskolu mācību spēki neliedz tām savu atbalstu.

Bieži gadās, ka jautājums, kas augstskolas lekcijās vai semināros pavirši apskatīts, vēlāk arodniecības zinātņu biedrības apskatā iegūst jaunu nozīmi un paceļas lielas problēmas augstums, kas mudina uz patstāvīgu atrisinājumu.

Ar lielu drošību var apgalvot, ka nākošo zinātnieku lielākais vairums izgājuši arodniecības zinātņu biedrības skolu, kas prasa no saviem locekļiem nevien pamatīgu, savu priekšmeta zināšanu, bet arī patstāvīgu domu.

Iepriekš jau minēts, ka arodniecības zinātņu biedrības piegriež lielu vērību zinātnes pētniecības darba metodikai, kas dod ķīlu, ka katrs diletantisms iznīks jau pašā sākumā. Tāpēc šo biedrību veiktais darbs ir pilnā mērā zinātnisks darbs. Par to var pārliecināties daudzos biedru patstāvīgos publicējumos, ko izdod vai nu pašas biedrības, vai citas zinātnisko publicējumu izdevniecības.

No arodniecības zinātņu biedrības vadītāja atkarības, kādu ceļu viņš darbības virzienam norāda. Parasti

arodniecības zinātņu biedrības darbība aptver novadu, kas atrodas ārpus augstskolas katedru interešu sfēras dažādu iemeslu dēļ. Šādā kārtā arodniecības zinātņu biedrības dod papildinājumu augstskolas pētniecības darbam. Ja kāds konkrēts darbs biedrības rāmjos nav izvedams organizatorisku iemeslu dēļ, tad biedrība pamudina to veikt patstāvīgi, dodot bibliografiskus vai citādus aizrādījumus.

Pie visām Polijas augstskolām sastopams šāds studentu organizācijas tips. Katrai fakultātei resp. katram arodam ir sava atsevišķa biedrība. Bieži šo biedrību locekļu skaits ir ievērojami liels.

Arodniecības zinātņu biedrības nav uzbūvētas pēc izlases principa. Ir saprotams, ka tie biedri, kas biedrībā ar laiku ieņem vadītāju vietu, parāda zinātniskam darbam vislielāko dedzību. Viņu piemērs ietekmē pārējos un pamudina tos uz lielāku piesniešanos un nodošanos zinātniskam darbam.

Ir raksturīgi, ka visu laiku arodniecības zinātņu biedrības tips palicis nemainīgs, kaut gan Polijas akadēmiskā dzīve pārdzīvojuši vairākus attīstības posmus. Tas jau vien liecina, ka arodniecības zinātņu biedrības ar saviem pilnīgi skaidri nospraustajiem mērķiem un uzdevumiem atradušas sev atbilstošu organizācijas formu.

Māksla.

Divu jauno pianistu Bruno Luka (Igaunijā) un Staņislava Vaiņuna (Lietuvijā) koncerti šī mēneša sākumā guva pietiekoši daudz uzmanības klausītājos, jo abi mākslinieki jau pazīstami ar saviem pirmajiem koncertiem Rīgā. B. Luka spēlē dominē liels miers un tehniska skaidrība, sevišķi Bachā. Pianists mīl mazāk iedvesmi un jūtas nekā prātu, loģiku iztulkojumus. Viņš nedzenas arī pēc virtuozitātes, bet ietur kamerstila robežas.

St. Vaiņuns ir pretēji Lukam nemierīgāks, drudzaināks, mīl nianšu galējības, tādi spēka kāpinājumi, kādus izdevās parādīt Ravela — tokātā un Balāķireva — «Islameja» pārsteidza ikvienu.

Mazāk jau laimejās ar Šopena darbu liriskumu un trauslumu, bet pēc zināma laika, var droši teikt, ka Vaiņuns uzveiks ar darbu savus mazos trūkumus. Lietuvijiem viņš būs pirmklasīgs virtuozs un estrādes pianists. Pēc Latvijas konservatorijas beigšanas arī kompozīcijā viņš nav svešinieks. St. Vaiņuns drīzā laikā dodas papildināties uz Vīni un Romu.

Pēteris Rības ērģelkoncerts.

P. Rību pazīstam kā koru dirigentu un vienu no spējīgākajiem mūsu jaunajiem ērģelniekiem. Mūzikālo izglītību guvis Latv. konservatorijā prof. P. Jozuus ērģeļu klasē, ko absolvējis. Tāpat kā tas ir ar pianistiem un vijolniekiem, tikai pāris no ērģeļu klases absolventiem (Arv. Prēdelis) palikuši uzticīgi arī solista pienākumiem, rīkojot ikgadus patstāvīgus koncertus. Tādējādi meklējot ceļu uz augstāku pilnību mākslā, neatlaigīgi slīpējot tehniku un ronot jaunas idejas mūzikālajā plaknē.

Sekojoš Rības mākslinieka gaitām bez aizspriedumiem, jāzēc viņa lielā mīlestība, ticība un pārliecība savā mākslas darbā. Tieši ērģelkoncerti prasa sevišķu uzņēmību, jo tik pat kā netiek plašākas publikas saprasti un materiāli atbalstīti.

Ar savu piekto patstāvīgo koncertu Rība ievērojami pasvītroja savu progresu tehniski i mūzikāli, ko it sevišķi vērojams C. Franka darbu atskaņojumos. Izveicīgā reģistrācija un tirskanība izceļas Franka korālis. No dažiem somu komponistu darbiem pateicīgākais bija Merikanto — pasakalja, iztulkojums pārliecinoši. Ar. Zilinskis.

Dailes teātris.

V. Lāča drāma «Tālais ceļš» pieder pie Dailes teātra liela stila inscenējumiem un jāatzīst par šīgada labāko. Tas ir

sepiju stāsts par neseno tautas pagātni. Darbība sākas ar bēgšanu no vācieša, strēlnieku pulkiem, turpinās svešniecības gaitās un beidzas ar atgriešanos dzimtenē, kad zaudēta nevien iedzīve, bet arī vecāki, brāļi un māsas un pāri palikuši tikai izpostītā zeme un ticība dzimtenei un jaunai dzīvei. Nav aizmirstas ne bēgošo krievu karavīru netaisnības, ne ziemsvētku kauju netaisnība, ne bēgļu gaitu traģisms. Nav aizmirsti arī mūsu pašu tautas trūmi — glāvis un vieglprātīgais nelietis Priednieks un cietā un šaurā pašlabuma gars — Sūrumis. Viss ieturēts dzīvās laikmeta un patiesās dzīves kolorītā. Tā, piem., noskatoties, kā karavīva Priednieka vieglprātības dēļ tiek nošauts viņa cīņas biedrs, sažaudzas dūres un grietas teikt: «Latvietis tā nedara!», bet — laikam tomēr kādreiz dara gan...

Luga austā no diviem pavedieniem: 1) individuāla, kas sašketināts no baltā un melnā un 2) kolektīvā — tautas ciešanas un augsāna. Abi šie pavedieni viens otru pastiprina, viens otru izceļ, ka grūti pateikt, kas dominē, kaut gan centrā divu personu — baltā un melnā cīņa. Šis galveno varoņu iedalījums baltajai un melnajai dod ļuļai mazu simbolisma pieskaņu.

Nosaukt lūgu par tīri individuālu drāmu nevar. Drāmatisms var rasties vai nu cīņoties ar ārējiem apstākļiem vai nonākot konfliktā pašam ar sevi. Parasti abi šie motīvi savijas. Cilvēks cīnās ar ārējiem apstākļiem, cīnās par kādu mērķi vai ideju, un viņa paša dvēseles konflikti un šaubas šo cīņu padara grūtāku. Gustā nav šaubu, nav cīņas pašam ar sevi, un tas jaunās lūgas drāmas vērtību mazina. No sākuma līdz beigām Gusts ir tik viengabalains, tik nešaubīgs, ka drīzāk līdzinās simbolam, ne dzīvam cilvēkam, kaut gan citādi viņš domāts tīri reāli. Pārējās lūgas: vecie Upmaļi, Mižonu Jurka, Rīta un Priednieks, daudz vairāk pārliecina, kaut gan arī Priedniekā krāsas sabiezinātas un viņš tāpat bez attaisnojuma padarīts par melnā personificējumu.

Lūgas darbība ļoti spraiga. Katrs skats ir drāmatisma piesātināts. Kā kolektīva drāma, tā savu kulminācijas punktu sasniedz stacijas skatā. Arī inscenējuma ziņā tas viens no labākajiem skatiem: ārā plūsu snieg aizvien lielākā un lielākā plūsmā, un bēgļi mēmi salst zem stacijas nojumes, bet apkārt staigā bāds un slimības un nāve, un ložņā šaubas (Priednieks), un cīnās ticība (Rūta) gaišam vadonim Gustam.

Runājot par Muncā dekorācijām un inscenējumu vispār, jāliecina labākais. Varbūt pirmā skatā neizdevīga violētā krāsa.

Salamonska Cirks

Ikdienas plkst. 8 vakarā
grandiozas izrādes

Jaunatvērtā
kafēnīca-konditoreja "Daile"

Blaumaņa ielā № 15

Tikai reizi jāiegriežās lai to neaizmirstu.

Sporta rīku rūpniecība

P. Tilings

Rīgā, Brīvības ielā 119

Tālr. 92288

Slēpes

Sports.

Universitātes sporta basketbolisti un volejbolisti viesojās 9. un 10. novembrī Igaunijā, kur sacentās ar Tērbatas universitātes reprezentantiem. Pirmā sacīkšu dienā igauņi rādīja cīņā savus labākos spēkus un guva uzvaras. Vīriešu basketbola sacīkstē Tērbatas universitāti reprezentēja Igaunijas meistarokomanda «Tartu NMK» un interesantā cīņā guva uzvaru par mūsu četrkārtīgo meistarokomandu (US šogad izcīnījusi Latvijas un Rīgas meistarokomandas nosaukumu, uzvarējusi arī Latvijas vispārējos sporta svētkos, bet pats spožākais panākums ir — studentu pasaules meistarokomandas titulu) ar 31:20 pkt. (pirmā puslaikā 18:16). Mūsu vienība nespēja Tērbatas lielajā zālē parādīt labu saspēli, otrā puslaikā pietrūka arī izturības. Igaunju komandas labākie spēlētāji bija Kerks, Keres un Eriksons.

Vīriešu volejbola komandu sacīkstē igauņi panāca 15:13 un 16:14 pkt. uzvaru un arī dāmu volejbola sacīkstēs pārākas bija igauņietes 15:9 un 15:7.

Vienīgo uzvaru pirmā dienā izcīnīja mūsu basketbolistes ar 35:20 pkt.

Otrā dienā, kad igauņi devās cīņā ar rezerves spēkiem, mūsu sportisti guva tikai uzvaras: vīriešu basketbolā ar 45:15 pkt., vīriešu volejbola 14:16, 16:14 un 15:10, bet sievietes volejbola 15:12, 15:5.

Latviešu studentu viesošanās Tērbatā bija modinājusi dzīvu interesi, pulcējot vingrotaļu pilnu skatītājiem.

US futbolkomanda Latvijas meistarizcīņas galīgā klasifikācijā ierindojusies III. vietā aiz RFK un Liepājas Olimpijas komandām. US futbolkomanda guvusi turnīrā 7 uzvaras, 5 reizes cīņu zaudējusi, bet 2 spēles beigušas neizšķirti. 14 spēlēs gūti 29 vārti, bet zaudēti 31. US futbolkomanda visu laiku turējās otrā vietā, bet, zaudējot pēdējās spēlēs ASK 0:3 un Olimpijai 2:7, nācās noslidēt līdz 3. vietai. US futbolvienība šogad cīnījies: Vanags, Zarumba, Gulēns, Ozols, Rūja, Aboliņš, Vedējs, Blūķis, Krisonis, Raudziņš, Klāvs, Brunīņš, Stūls, Brutāns u. c.

US Basketbolkomanda ar labiem panākumiem piedalās Latvijas meistarizcīņā. Komanda līdz šim vēl nav nevienu spēli zaudējusi, bet guvusi jau četras uzvaras. Labākais komandas spēlētājs ir centrs Rūdolfs Jurciņš, ko pamatoti uzskata nevien par labāko Latvijā, bet pat visā Eiropā. US komandas uzbrucēju rindās pārmaiņus cīnās Raudziņš, Ozols, Krisonis un Elmuts, bet aizsardzībā Andersons, Rūja un Tiltiņš.

US uzvarējusi ASK ar 42:30, LJ 34:27, Startu 33:32 (normālais 2x20 min. spēles laiks deva neizšķirtu 32:32 rezultātu, spēles 5 min. ilgā pagarinājuma laikā Jurciņš iemeta piešķirto soda metienu un guva līdz ar to uzvaru; tomēr iespējams, ka šo spēli nāksies pārspēlēt, jo pagarinājuma sākumā nav ievēroti sacīkšu noteikumi par spēles laukuma pušu maiņu), bet visvieglāk veicās cīņā ar Gongu, kur punktu attiecība ir 60:31. Tā tad 4 spēlēs gūti 169, bet zaudēti 120 punkti.

Atbild. redaktors: Roberts Spodris.

Kollēģijas priekšsēde Elza Gaile.

Izdevējs:

L. ūniv. stud. vienotņu Vienkopa.

P. OZOLIŅA anbedišanas birojs un zārku fabrika

Vienīgais lielākais latviešu uzņēmums šīnī nozarē

Rīgā, Brīvības ielā № 50, Bruninieku ielas st. Tālr. 91293.

Uzņemas lūgu nosūtīšanu uz visām pilsētām un laukiem ar pašu zirgiem un automobili. Apkalpošana noteikta un lēta. Lūdzu ievērot adresi!

Baltijas Savstarpējā
Apdrošināšanas biedrība

Pils ielā 23. Tālr. 88049

Mēbeļu veikāls

K. Plato

Marijas ielā 34.

J. Preiss

Audēju ielā 14. Tālr. 23947.

Briljanti, pulksteni, zelts,
sudrabs un alpaka.

S Lapidus

Jēlvieļu, papīru un tekstil-
ražojumu noliktava.

Avotu ielā 46. Tālr.: 92099, 92586

Herdera institūts

Elizabetes ielā 29. Tālr. 22538

DOMA MŪZEJS

atvērts svētdienās

no pl. 11—14.

Jums patiks ļoti labi!

Sveicam valsts svētkos!

Izidors Joffe Kalēju ielā 66. Tālr. 21134	K./S. Rīgas birstu fabrika Georg Lenk Vēja ielā 22/24.	Kanalizāc., gāzes, ūdens, centrāl- apkures, atslēdz. un vaģa kalēju darbnīca A. Irbe Čertrūdes ielā 10/12.	Komandit sabiedrība J. Šteinveiss & b-drs Jūra Alunāna ielā 3.	Maiznīca Z. Cheifecs Maskavas ielā 4.
Ķīmiska laboratorija «Sanitas» Lāčplēša ielā 87.	Zeķu rūpniecība „Hermes“ Audēju ielā 11. Tālr. 34028	Pastāvīgi lielā izvēlē mēbeļu urānas, portjeras A. Hais un J. Klinks Audēju ielā 1. Tālr. 20333	Bikšu lenču darbnīca R. Fannestils Skārņu ielā 27. Tālr. 30769	Labības un sēkļu tirgotava iesala fabrika Bers Kramers, Tukumā (Dib. 1883. g.) Kaļķu ielā 13.
Liela angļu drēbju izvēle Modern tailor H. Schiff dibin. 1902. g. Marijas ielā 10-4. T. 31613	Mēbeļu veikals I. M. Taics Kr. Barona ielā 30. Tālr. 27968 Marijas ielā 21-a. Tālr. 27556	Pirmklasīgs kungu un dāmu apgērbu nams Z. Šnejers Marijas ielā 6. Tālr. 20769	Apģērbu nams Z. Rabinovičs Marijas ielā 4-a.	Chrom- un smalkāda „STELLA“ Bauskas ielā 32.
Galanterijas preces valrumā Firma „I. D. Huttner“ īpašn. B. Pjatovs Kungu ielā 29. Tālr. 23356	Dzelzs tirgotava H. Kapelušniks & A. Poņizovskis Peldu ielā 10/12.	Rīgas skārda izstrādāšanas fabrika H. I. Secens Matīsa ielā 65. Tālr. 91393	Zeķu rūpniecība C. Kagans Grēcinieku ielā 25.	Zidu austuve „GIBAR“ Marijas ielā 103.
Ieteicam oikonomisko vejas zilumu „SOKOL“ kā arī mūsu mušpapirus „SOKOL“	Aug. Zariņa ūdensūkņu un vēja rotoru rūpniecība Indrānu ielā 13. Tālr. 93466 Pašā namā.	Izstrādājam no celluloida un galalīta ķemmes un matu sprādzes Globus ķemmes Vecpilsētā 8, dz. 16-a.	Marijas aptieka Marijas ielā 3. Tālr. 21865	Abel Meilach Dzirnavu ielā 70. Tālr. 26722.
Trīkotāžu un adītu preču rūpniecība E. Fain, Rīgā Daugavgrīvas ielā 4.	E. Ettingers grāmatnīca un bibliotēka zinātnes un daiļliteratūras jaunumi pārdo- šanai un lasīšanai Brīvības bulv. 3.	Tvaika krāsotava un balinātava „Astra“ Daugavgrīvas ielā 4.	B. Fogelmans Aspāzijas bulv. 2.	F-ma Šmidts, Rīgā īpašn. B. Rabinovičs Marijas ielā 70. Tālr. 92073
Bērnu apģērbi L. LIBMAN Brīvības ielā 14. Tālr. 26957.	Adatu šķirošana L. Liebesmans Audēju ielā 8-2. Tālr. 28124.	Maisu un dzētas audumu lieltirgotava Brāļi Hendin Marstāļu ielā 20/22.	Cimdu rūpniecība V. Turgels Kr. Barona ielā 45/47.	Zvērādu un kažoku darbnīca L. Goldingers Marijas ielā 6. Tālr. 34135
Dzelzs tirgotava Marcus Bergmann L. Peldu ielā 22.	Aditava N. Lichmanis Brīvības ielā 16. Tālr. 26226	Tabakas tirgotava M. Fogt 13. janvāra ielā 21/23.	Latvijas finieru lieltirgotava „Central“ L. Grēcinieku ielā 11. Tālr. 22610.	Kleitas un mēteļu salons „Filrose“ izpilda pasūtījumus pēc pēdējiem Parīzes modeļiem Elizabetes ielā 41/43, dz. 10. Tālr. 29007.
Elida glītākās un izturīgākās dāmu zīda zeķes. Tālr. 30307.	Papīru un rakstamlietu lieltirgotava V. Pitels Grēcinieku ielā 26. Tālr. 29689.	B. Levinson Vaļņu ielā 30. Tālr. 21267.	Apavu darbnīca Z. Bērmans Teātra ielā 1.	Trauku un lampu tirgotava Kluga un Ervalds īpašn. K. Kluga. Tērbatas ielā 14.
L. Balsons L. Maskavas ielā 5/7.	Dziļu, adītu un galantērijas preču veikals A.Z. Levinsons Marijas ielā 53 Stabu ielas stūrī.	Zobu ārste Sroliovitsch Brīvības ielā 33, dz. 8. Tālr. 95291.	Šokolādes un konfekšu fabrika S-ba „Prosvet“ Brīvības ielā 48.	Manufaktūras preču tirgotava Vainerman un Kremer Kaļķu ielā 18. Tālr. 31491

Rudens sezonai piedāvājam kā
vienmēr jaunākos modes sa-
sniegtumus

**Dāmu
cepurēm**

Mme. Lucie

Rīgā, Brīvības 12.
Jaunā nozare: Eleganta dāmu
zīda veļa un zeķes.

Jūsu papirosus uzlabo

Merkuri
čaulītes
ar Havana vati

A. Jaunzems
RĪGĀ
Kr. Barona ielā 21.

Drogu parfimērijas veikals

Z. Garbers
Rīgā, Aspāzijas bulv. 7.

Speciāli preparāti:

„Matin“ — matu krāsa
„Aromin“ — pūders pret sviedru smaku
„Varzacin“ — labākais līdzeklis pret
stiprām varzaču sūpēm

Brilles,
degun-
kniebji,
Zeiss un
Busch
stikli

pieāvā

Optiķis Šmidts

Raiņa blv. 25, I. st. Kr. Barona ielas st.

Cepjamais pulvers

Labin

angotākā labuma visiem cepumiem

Kungu apģērbu veikals

J. Gailīts
Rīgā, I. Smilšu ielā 20

Dāmu veļa un modes preces
paplašinātā izvēlē

J. Chaitins
Brīvības ielā 4. Tālr. 34964

Adītu preču un trikotāžu tirdzn. un
rūpn. akc. sab.

„PEKA“
Audēju ielā № 4.

Techniski piederumi

Inž. **N. KLEINS**
13. janvāra ielā 27.

Tirdzn. un rūpn. akc. sab.

„Moric Feitelbergs“
Rīgā.

Smalkādas preces un ceļojumu pied.

R. Juters
Marijas ielā 3, Merķeļa ielas st. Tālr. 26316

Sveicam valsts svētkos!

Rīgas

Alus Darītavu Centrālbirojs

Valstssvētkos

līdzpilsoņus sveicina

Akc. Sab.

„A. S. MAIKAPAR”

Instrumenti un piederumi

anatomijai, sekcijai,
fizioloģijai u. t. t.

K. Margravs,

Atkl. sab.

RĪGĀ,

Kungu ielā Nr. 16

Latvijas hipotēku bankas

ķīlu zīmes gadā nes 6% augļu un tās ir nodrošinātas ar pilnām obligācijām uz nekustamu mantu pilsētās un bieži apdzīvotās vietās un ar valsts garantiju.

Studentes!

Mēteļus, kleitas pagatavo

M-me GRŪBE, Matīsa ielā 19, dz. 6

Eleganti un iēti Tālr. 97421

J. Zariņa

Manufaktūras un
veļas tirgotava

Rīgā, Kr. Barona ielā 14
(ieeja no Elizabetes ielas)

Tālr. 3-4-9-7-2

Berta Melstrads

Kr. Barona ielā 14
ieeja no Elizabetes ielas

Piedāvā ielā izvēlē dāmu un kungu veļu, korsetes, krūšturus, zeķturus un trikotžas.

Pilnā pazīstamā

kungu veļas darbnīca dib. 1891. gadā

E. Šuppe

Kungu ielā Nr. 10. Tālr. 21758

Pasūtījumus pieņem arī no pašu piecēstās drēbes. D. teātra darbin. lētāki

Aizkaru un dāmu veļas darbnīca

M. GRĀVELS

Rīgā, Hanzas ielā 4, dz. 6; tālr. 93819
Stabu un Valdemāra ielas galā

Uz valsts svētkiem

Spulgas (ploškas) no 20-30 snt. g.

Dzirnavu ielā 103. Tālr. 23034

Uz nomaksu

no Ls 1.— nedeļā variet dabūt
Blaumaņa ielā 8, dz. 1-a,

elegantākos dāmu un kungu

apavus, mēteļus, kleitas, kungu uzvalkus, rokas somas, kungu platmales un cepures, dāmu cepures, korsetes, cimdus, veļu, adītas priekš. kažokādas u. t. t.

Cimdus un zeķes iepērkaties

D. Mirkina

speciāļveikalā
Brīvības ielā 4-6

RUMPE, PIČS

veļas un modes veikals

Kr. Barona ielā 11. Tālr. 33456

Veļa un modes preces ielā izvēlē

Koloniāl un delikates preces

BRĀĻI KOPPEL, RĪGĀ

Šķūņu un Zirgu ielas stūrī Tālr. 34567

K/S. Pastendes alus darītava

E. Bērziņš un b-dri, Pastendes muižā
Talsu apriņķī

Kungu un dāmu J. Vaitekāits, Rīgā

apģērbu darbnīca 13. Janvāra ielā 33, dz. 4. Tālr. 33834
Pieņem visādus pasūtījumus uz kungu apģērbiem un dāmu virsdrēbēm
Pasūtījumu izpildā noteiktā laikā. Apzinīgs darbs

Superfosfatfabrika

Milgrāvī pie Rīgas akc. sab.

Pārsienāmie materiāli, sanitāru piederumi,
gumijas preces. Vairumā

Valters Pavasāris

Kalēju ielā 34, tālr. 22869

H. Šmidts

podnieka meistars
Perses ielā 6, dz. 2. Tālr. 22928

Modes salons

„ANNETTE”

Rīgā, Kalķu ielā 36, dz. 2. Tālr. 26504

Pieņem pasūtījumus

Konditoreja

u. kafējnīca

K. Baumanis

Kr. Barona ielā 31

Spedīcijas nams

„LĪVA”

R. K. Treimanis

Tirgoņu ielā 5. Tālr. 21333

Rezervēts

Vidzer, Ovsej

juv. un pulksteņu veikals

Kalķu ielā 9. Tālr. 28708

Dr. E. Strazdiņš

Baznīcas ielā Nr. 1/3, dz. 14

Tālr. 33479

Rauga fabrikas, degv. na dedzinātavas,
spirta rektifikācijas, liķieru fabrikas un
valču dzirnavas

Akc. sab.

A. Volfšmidt

RĪGĀ

Dib. 1841

J. Jaksch & Ko.

Rīgā, Svērtuves ielā Nr. 9/11,
pie Rāislaukuma

Porcelāns, fajans, stikla izstrādājumi
Virtuves piederumi. Pulksteņi

Modes žurnāli
un piegriestnes

„LYON”

Valņu ielā 28. Tālr. 34118

Sen pazīstamo kvalitātes precis, tortes,
kūkas cepumus pied. konditor.-kafējnīca

Elizabetes ielā 41/43

J. Kalniņš,

Tālr. 33223
Drīzumā atvērš konditoreju-kafējnīcu,
Valdemāra ielā 23. Mani cepumi ar dabūjami
kafejnīca „Italija”, Kalķu ielā 23.
Tālr. 34569

Akumulatoru darbnīca

L. Vainovskis

Rīgā, Berga bazarā, ieeja
no Dzirnavu ielas Nr. 84

Tālr. 29785

Rīgas sporta nams

Kārlis Banišs

Visi sporta piederumi

Rīgā, Valņu ielā 24. Tālr. 20296

Juvelieru un pulksteņu veikals

„REGINA”

Brīvības bulv. 2/4. Tālr. 34486

Ādu tirgotava

P. Natarēvičs un F. Kortius

Peldu ielā 15. Tālr. 22666

Augļu kokus,

ogulājus un citus jums vajadzīgos stādus
iegādājat no lielākās kokaudzētavas Latvijā

C. V. ŠOCHS, P. Balodis

Kokaudzētava Stopiņos pie stac. Salaspils. Kantoris

Rīgā, L. Smilšu ielā 8/10. Pasta kaste 43

Cenu rādītājus izsūtu uz pieprasījumu

Helmsing & Grimm

Kuģu agentūra: Rīgā, Liepājā, Ventspili

Angļu Lloyd agenti

„Deruluft” priekšstāvji

Alfreds Trijetcs

koktirdzniecība un rūpniecība

Kantoris Rīgā, Palasta ielā Nr. 3. Tālr. 29186

Būvuzņēmums, zāģētava un koku
apstrādāšanas fabrika

A/S. „Chr. Steinert”

Stabu ielā 58. Tālr. 96868

Galdniecība Parkets

Manufaktūras preču
lieltirgotava

Jānis Vanags

Brīvības ielā 52. Kalķu ielā 17
Kr. Barona ielā 16

Dārzniecība

Teodors Petersons

Cēsu ielā 11. Tālr. 91920

Grāmatu sietuve

Chr. Haffelberg

dib. 1877. g.

Rīgā, L. Jaunielā 13. Tālr. 34497

Modes preču nams

J. Chaitin

Kungu ielā 5. Tālr. 21588

Brīvības ielā 4. Tālr. 34964

Berthold H. Leunigs

un b-dri

Burtu lietuve

Puskina ielā 14. Tālr. 27498

Būvju un mēbeļu
galdniecība

Ev. Vilsons

Marijas ielā 13, Berga bazara sētā,

veikals Nr. 75, tālr. 96637

A/S Baltijas krāsu fabrika

ED. Rozīts

Lāčplēša ielā 52-54

Dzirnavu ielā 66, blakus Konzumam

„TECHNO-AGENTURA”
E. CHRISTS

Techniskas pārstāvniecības

Mašīnas, darbvārti Tālr. 22532

Techniskie piederumi Motorrati Rīgā, M. Smilšu ielā Nr. 1

Elektrotehniskā
uzņēmums E. E. ZOLOTONOS

J. MŪLMANS

L. Aldaru ielā 1-3

Mērija Grinbergs
Tautas tēpi

Aspazijas bulv. 2

Tālr. 32594

Spoguļu fabrika F. Ginsburg

Gertrudes ielā 105 Tālr. 31805

BRUNO FROBEEN

Ķīmikaliju un drogu lieltirgotava

Rīgā, Gildes lauk. Aut. tālr. centrāle 3158

Piedāvā no krājuma: drogas un ķīmi

kālijas, specialitātes, pārsienāmos līdz k-

lus u. t. t.

Sveicam valsts svētkos!

Aditava un trikotāžu tirgotava R. Vestermans Tirgoņu ielā 16 Rīgā	A/S. apģērbu nams M. Šumachers Mārupu ielā 21. Tālr. 29157	Leņģu fabrika un ķīm. iestāde G. Kentschke & R. Hoffmann Rīgā, Kuģu ielā 16/2, tālr. 33947 Sieraņas-reklāmas lentas	KONDITOREJA „V. Matējka“ Tortes, kūkas, kafijas maizītes, šokolādes, konfektes u. dažādas konditorejas preces Ipašnieks V. Pīrāgs - Pīrāgs Brīvības ielā 51. Tālr. 9532	
»Louis Thal« 12 = Kaļķu ielā = 12 Veļa, modes preces dāmām un kungiem	M. B. Kazackis Manufaktūras lieltirgotava Mazumā un vairumā Rīgā, Kr. Barona ielā 20/22 Lielnoliktavā tikai vairumā Rīgā, Kaļķu ielā № 12	Būv- u. koku mater. tirgotava Mendels Dubins Rīgā, Brīvības gatvē 48 Tālr. 95665 u. 31794	Birstu un pindzeļu rūpniecība A. Valters & H. Scheiberts dib. 1911. g. Rīgā, Rīdzenes ielā 9. Tālr. 28251	
Alumīnija un metāla preču fabrika „Metall-stamp“ Ipašn. Z. Sapugo & M. Šomers Slokas ielā 55. Tālr. 39220, 39227	A/S. West-Export Rīgā, Vaļņu ielā 3/5	Sviedru lapu izgatavošana J. Fridmanis Dzirnavu ielā 72-8. Tālr. 20322	Baltijas cimdu fabrika „Kleopatra“ , Rīgā Miesnieku ielā 6. Tālr. 27885	
Tirdzniecības un rūpniecības Akc. Sab. »Centramilti« RĪGĀ	Kāmēr vēl nav par vēlu! Izaicinājiēt blaugznas ar Blaugzolinās pomadi Cena Ls 0.60 u. Ls 1.— Ziepju un parfim. f-ka »VENUS«	Apavu veikals un fabrikas noliktava „Rekord“ Ipašn. Br. POPJANSKI Avotu ielā 16-b. Tālr. 26682	Metālrūpniecība „Baltmetal“ Svina izstrādājumi Alvošanas darbi Rīgā Ganību dambī 31	
Velosipēdu fabrika „Latvello“ Rīgā, Elizabetes ielā 16. Tālr. 26613	 Juvelieru veikals Paša darbnīca KALĶU IBLA 30 Studentiem rabats	Apģērbu nams J. Kacs Marijas ielā 26	P/S. »ĒRGLIS« apavu fabrika Peldu ielā 25. Tālr. 28590	
Amerikāņu zobārsts Dr. L. A. Gribešoks Skolas ielā 9. T. 30348	Dr. B. Jakobsons Brīvības bulv. 2/4, dz. 9	Dr. D. Blovecs M. Nometņu ielā 22/24	Dr. D. Levinovičs Aspazijas bulv. 3	Z. Gurvičs zobu ārsts Brīvības ielā 18
Klīnika Pētersons Rīgā	Š. Mediņš zobu ārsts Dzirnavu ielā 93, dz. 2	A/S. P. Hoffman - La Roche & Co. Bāzelē, Rīgas nod. Karlīnes ielā 23	Preparāti zobārstniecībai tikai no ķīm. lab. »Chemidenta« Rīgā	Apdrošināšanas aģentūra dipl. inž. H. Henkins, Rīgā Elizabetes ielā 31. T. 20940
Drogas. Parfimerijas dipl. inž. J. Hiršhorns Kr. Barona ielā 13/15	Zobu ārsts J. Kessels Blaumaņa ielā 31, dz. 7	Rezervēts Pasūtījums № 187	Rīgas naglu fabrika Babergs U. B-dri M. Nometņu ielā 6 Tālr. 41793	Koku tirdzn. kantoris P. Lukstiņš Valdemāra ielā 33
M. Livšics Lāčplēša ielā 80	L. Livšics L. Kēniņu ielā 35	Levs Gutkins Gogoļa ielā, Sark. spīķeri 8	Maiznīca Sekunds & Grīnvalds Lāčplēša ielā 40	„Flaxtrade“ Rīgā
Rezervēts Pasūt. № 107	M. Muškāt Andr. Pumpura ielā 5	Š. Dubins un Z. Dikmans Vienības gatvē 17	Rezervēts Pasūt. № 103	E. Mačs piena produkti Centrāltirgū
Dāmu apģērbu nams M. Barons Marijas ielā 12	Rīgas stacijas bufete A. Zaikovs	P-S. Baltijas tapēšu fabrika Rīgā, Kalnciema ielā 87	Maiznīca P. Biernis Rēveles ielā 93. T. 92328	„Elastik“ B. Rubinšteins & B. Fo- gčevičs Marstāļu ielā 21. T. 20867
Tabakas fabrika »TRUD« Ģertrūdes ielā 108	M. Krincmans un Ch. Lōvensteins Būv-, galdnieku, koku materiālu un malkas tirgotava Rēveles ielā 64. T. 92447	Koku tirgotājs G. Fainšteins Z. Meierovica bulv. 4	Pērku un pārdodu L. Miškinkis M. Kēniņu ielā 15. T. 34146	Rīgas olu centrāle A. M. Reider Centrāltirgū, spīķeris 12 Tālr. 21328
Rezervēts Pasūt. № 151	Drēbniecība H. Teļatins Rīgā, Kr. Barona ielā 14. T. 27857	Angļu drēbniecība A. Orkovs Brīvības bulvārī 6	Drēbniecība N. Feitelmans Vaļņu ielā 28-b. T. 21726	Drēbniecība A. Feitelmans Kaļķu ielā 20. T. 33264
J. S. Duchovnik & b-dri Rīgā, Kungu ielā 25/27. T. 32361	Drogu preču tirgotava H. Abramovič dib. 1904. g. Valdemāra ielā 33. T. 34639	Rūpniecības akc. sab. „Zvaigzne“ Aizsargu ielā 11. T. 91388	Aditava E. Hofens Rīgā, Marijas ielā 17 Vairumā Mazumā	Krāsotājs B. Vospe Lāčplēša ielā 18. T. 28916

Sveicam valsts svētkos!

<p>Baltijas Mašīnu Fabrika „Ed. Cepps“ Mašīnu un kuģu būvētava, katlu kaltuve, ķeta un bronzas lietuve, elektriska un autogēniska metinātava Rīgā, Valguma ielā 38 Tālruni: 32950, 30040, 42695</p>	<p>Stassano ir veselīgākais, labākais un tīrākais pilnpiens</p>	<p>A. V. Štorchs Daugavpīlī Aizsargu ielā 50</p>	
<p>Latvijas spirta un degvīna monopols Rīgā</p>	<p>Gunnar Haagensen Rīgā, Elizabetes ielā № 16. Tālr. 35-35</p>	<p>F-ma »Pauls Šenbergš« caurspīdīgo foliju uzņēmums Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 10. Tālr. 30692</p>	<p>„BUFFALO“ Tirdzniec. un rūpniec. A./S. Rīgā, Ganību dambī 30</p>
<p>I. šķ. restorāns »Bellevue Pagrabs« Raiņa bulv. un Marijas ielas stūrī Atvērts līdz plkst. 2 naktī, no plkst. 19.20 koncerta un dejas mūzika Bagātīga bufete PUSDIENAS VAKARIŅAS Edieni pēc kartes</p>	<p>A./S. Rīgas tūku fabrika Rīgā, Ganību dambī 31</p>	<p>Āgenskalna aptieka E. Dorman Rīgā, Slokas ielā 14</p>	<p>Metāltirdzn. Akc. Sab. „Brāļi Popovi“ senāk brāļi Popovi, dib. 1788. g. Rīgā, Grēcinieku ielā 35</p>
<p>H. N. Stoddarts Rīgā, Noliktavas ielā 5/6</p>	<p>Tirdzniec. un rūpniec. akc. sab. „O. J. KELLER“, Rīgā Mašīnu un armatūru fabrika, transmisiju būvētava, metallietuve. Ārzemju fabriku pārstāvniecības Veikals: Teštra ielā 9 Tālruni: 22874 un 22141</p>	<p>Zēķu un trikotažu fabrika Brāļi Svetlanovi Rīgā, Katoļu ielā 42. Tālruni: 34433, 31363 Vienīgā pārdošanas vieta W. Eickerts, Rijs un Ko. Rīgā, Valņu ielā 3/5. Tālruni: 31207, 24230</p>	
<p>Finieru fabrika „L. Jofe u. Ko.“ Rīgā, Dunties ielā 36/40 Tālruni: 95858, 93505</p>	<p>Veļas tirdzniecība P./S. «Rekord» J. Bučinskis un biedrs Marijas ielā 11</p>	<p>A./S. Latvijas ķemdziju vērpstuve Rīgā — Bolderājā Tālruni: 22648, 35863</p>	<p>Rezervēts Pasūtījums № 177</p>
<p>Augļu pastila u. augļu marmelāde N. N. Semjonovs un B-ris Rīgā, Marijas ielā 24. Tālr. 21944</p>	<p>Rīgas Cementa Fabrikas C. Ch. Schmidt A./S. Rīgā, Mazā Svān ielā 1</p>	<p>Mēchaniska gultu un madraču fabrika M. Baruchson Rīgā, Ģertrūdes ielā 44. Tālr. 26681</p>	<p>Vērpstuve, austuve, apretūra un krāsotava Sabiedrība „Textiliana“ Kaļķu ielā 23. Tālr.: 29870, 26864</p>
<p> Krievu šujmašīnas lielā izvēlē, uz izdevīgiem noteikumiem p'e A./S. „A. LIPPERT“ Rīgā, L. Smiļšu ielā 23/25, Liepājā, Graudu ielā 45, Daugavpīlī, 3. Janvāra ielā 55 un citās lielākās pilsētās</p>	<p>Acridinol'a pastilles „Pharmacol“. Mutes un kakla dezinfekcijai. Aizsargs pret infekciju slimībām, kā: angīnu, influenci, un c. Iestājoties drēgnam rudens laikam, kad ar mīnētām slimībām visbiežāki saslimst, Acridinol'a pastilles nepieciešamas ikvienam Ķīm. farm. labor. „PHARMACON“, cand. pharm. O. Baltakmens. Tiltā ielā 22</p>		
<p>Rīgas vilnas vērpstuve „Merino“ vilnas un zīdu austuve, vērpstuve, krāsotava un apretūra Rīgā, Artilērijas ielā 47. Tālr. 92132, 91209, 97052</p>	<p>Tekstila rūpn. un tirdzn. akc. sab. „Rekords“ Aizsargu ielā 95/97</p>	<p>Zvērādu tirdzniecība J. Miļeckis un O. Krīgers Rīgā, Kr. Barona ielā 8-3. Tālr. 23646</p>	<p>Kafijas un cigoriņu fabrika „Olen“ ipašn. H. Meitiņš un dēli Rīgā, Aizsargu ielā 52. Tālr. 94128</p>
<p>Atslēdznieka un mēchaniska darbnīca B. Kagans Rīgā, L. Maskavas ielā 25. Tālr. 27630</p>	<p>„W. Kymmel“, Rīgā ķīmiska fabrika Lāčplēša ielā № 83</p>	<p>A. Kraskins koku eksports Kr. Barona ielā 42</p>	<p>Ilgeciema stikla fabrikas akc. sab. Jūlija ielā 2-3. Tālr. 39313</p>
<p>D. M. Michelsons finieru fabrika dib. 1888. g. Rūpniecības ielā 42 Tālr.: 28088, 31530</p>	<p>H. Golanskis manufaktūras lieltirgotava Marijas ielā 19. Tālr. 29155</p>	<p>Kartonāžu fabrika „Modern“ ipašn. Z. un B. Gurovičs Rīgā, Aizsargu ielā 11. Tālr. 91133</p>	<p>Lieliski garšo Goeggingera šokolāde „Pilnpiena-rūgtā“ Pieprasiet visur</p>
<p>A./S. Ed. Brūns un b-dri papīru fabrika L. Smiļšu ielā 19/21</p>	<p>Viss uz nomaksu! Sakot Ls 1.— nedejā Apģērbu, veļas un apavu nams „EVRIKA“ ipašn. H. CUKERMANIS M. Kēniņu ielā 17. Tālr. 23317, 28712</p>	<p>A./S. „Chevag“ ķīmikālijas Rīgā</p>	<p>Tirdzniec. un rūpniec. akc. sab. „Latrus“ Rīgā, Z. Meierovica bulv.</p>
<p>J. B. Šteinbergs ādu fabrika Ūdens ielā 20. Tālr. 39272</p>	<p>„DELKA“ akc. sab. Vērpstuve, austuve, krāsotava, balinātava, apretūra. Rīgā, Ganību dambī 31 Noliktava: R. Kaplans, Audēju ielā 10 Tālruni: 22267, 23567 S. Švarca dēls Vilnas austuve, Rīgā, Ganību dambī 31 Pārstāvniecība un noliktava pie R. KAPLANS, Rīgā, Audēju ielā 10 Tālruni: 2227 un 23567</p>	<p>Kontogrāmatu fabrika un spiestuve J. Bindmanis Rīgā, Marijas ielā 10. Tālr.: 28394, 22807</p>	